

SIVIARI & TOTAALI

Sivari & Totaali -lehti on Aseistakieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuodessa julkaisema antimilitaristinen mielipidelehti.

Tilaukset: 80 mk/vuosi,
tili PSP 800017 - 750541
Liiton jäsenille lehti on ilmainen.

TOIMITUS
Johanna Koskinen, päätoimittaja
Kaj Raninen, Jyrki Lappalainen

materiaalia tähän lehteen on toimittellut:

Kaj Raninen, Jarkko Saipio, Jyrki Lappalainen, Malla Kantola, TFF, Perttu Iso-Markku, Howard Clark, Jean Dreze, sekä muutama tuntemattomaksi jäänyt henkilö...

taitto & ulkoasu:
Jyrki Lappalainen

painopaikka:
Pyhäjokiseudun kirjapaino SLP oy,
Oulainen 1998

Kaikki lehdentekoon kiinnostusta tuntevat voivat lähettää materiaalia julkaisuamme. Seuraava lehti ilmestyy marraskuussa.

Toimitustyön kannalta olisi kätevintä, jos juttusi saapuisivat meille levykkeellä, mutta otamme toki myöskin vastaan käsin kirjoitettuja hengen-tuotoksia. Kuvittajille ohjenuorana olkoot se, että piirrookset on parasta taiteilla mustalla tussilla valkoiselle paperille, jotta painojälki olisi mahdollisimman hyvä.

Me toimituksessa katsomme oi-keudeksemme päättää julkais-tavista jutuista ja tarvittaessa lyhentää niitä sekä korjata kielioppi- ym. virheitä.

Lehdessä esitetyt artikkelit eivät välttämättä vastaa kaikkien kirjoittajien tai toimituskunnan näkemyksiä. Kukin seisoo omien artikkeleidensa takana.

Sivari & Totaali on kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsen

3. Hallituksen esitys lupaa Suomalaisia mielipidevankeja
 4. Lakipaneeli syyskuussa
 - Maakunnat järjestykseen
 5. REA - Helsinki toimii
 6. Mielipidevankeja tuomiolla
 7. Uutisia
 8. Kosova
- ### AURANTAKOJA - LIITE
13. Armeijastako opinoviikkoja
 14. Rauhanasema tutuksi osa 2.
 16. Clinton terroristina
 17. Fasistiväkivaltaa espanjalaisvankilassa
 18. Las Abejas
 20. Ydinaseiden vastustajilee vastakaikua Intiassa
 22. Ülke vapaaksi lokakuussa?
 23. Katkelmia alistumisesta ja vastarinnasta
 24. Yhteystiedot

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY

AKL on vuonna 1974 perustettu nuorten rauhanjärjestö. Sillä on kaksi roolia: toisaalta se toimii aseistakieltäytyjien etujärjestönä, toisaalta se on kaikille avoin militarismiin vastainen järjestö. Sen jäseneksi voivat liittyä ja siinä toimia kaikki iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan turvallisuuteen. On väärä lähtökohta, että eri valtioiden ja niissä asuvien ihmisten intressit ovat vastakkaiset, että turvallisuus on turvallisuutta toisia valtioita, toisia ihmisiä vastaan. Toisten ihmisten tappaminen tai siihen valmistautuminen ei luo suojaa todellisia uhkia, esim. ympäristöongelmia tai köyhyyttä vastaan. Pikemminkin sota ja asevarustelu pahentavat näitä ongelmia tuhlaamalla niiden ratkaisemiseen kipeästi tarvittavia taloudellisia ja inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta voi ratkaista olemassaoloon ja kotiplaneettaansa uhkaavat vaarat vain toimimalla yhdessä.

Aseisiin perustuvan turvallisuuden sijasta AKL haluaa omalta pieneltä osaltaan olla rakentamassa maailmaa, jossa vallitsee todellinen turvallisuus. Turvallisuus, joka ei perustu aseisiin,

vaan siihen, ettei kukaan enää tarvitse aseita. AKL:n toiminnan pohjana on kansainvälinen sodanvastustajien julistus: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minkäänlaista sotaa ja taistella sotien kaikkien syiden poistamiseksi". AKL näkee sotien syinä ihmisten välisen epätasa-arvon ja todellisten vaikutusmahdollisuuksien puutteen. Toisin sanoen se näkee sotien syynä rakenteellisen väkivallan, joka puolestaan luo väkivaltaisia rakenteita - armeijoita. Paitsi, että armeijat ovat tulosta rakenteellisesta väkivallasta, ne myös ylläpitävät sitä. Sen takia pidämmekin aseistakieltäytymistä ja antimilitarista toimintaa tärkeänä osana taistelussa oikeuden-mukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliitto toimii siviilipalveluksen kehittämiseksi niin, että aseistakieltäytymisestä tulee varteenotettava vaihtoehto yhä useammalle asevelvolliselle, ja tukee totaali-kieltäytymistä.

HALLITUKSEN ESITYS LUPAA SUOMALAISIA MIELIPIDEVANKEJA

Hallitus hyväksyi yleisistunnessaan 1.10 äänestyksen jälkeen esityksen siviilipalveluslain muuttamisesta. Esitys ei sisällä mitään merkittäviä parannuksia ja palvelusaika on jäämässä ennalleen, 395 vuorokauteen. Äänestyksessä tappiolla jääneen esityksen mukaan siviilipalveluksen kesto olisi lyhentynyt pisimmän varusmiesten palvelusajan mittaiseksi (362 vrk). Lyhyemmän palvelusajan puolesta äänestivät vasemmistoliiton ja vihreiden ministerit sekä ulkomisteri Tarja Halonen.

Aseistakieltäytyjäliitto ihmettelee erityisesti esityksen valmistelleen työministeriön muuttunutta suhtautumista asiaan. Vielä viime talvena työministeriön edustajat lupailivat liitolle palvelusajan lyhentämistä pisimmän uuden järjestelmän varusmiespalvelusajan mittaiseksi. Myös työministeri Liisa Jaakonsaari on ennen ministerikauttaan ottanut kantaa siviilipalvelusjärjestelmän kehittämisen puolesta: hän oli mm. yhtenä allekirjoittajana

huh-tikuussa 1992 jätetyssä lakialoitteessa, jossa vaadittiin sivarin lyhentämistä silloisen pisimmän varusmiespalvelusajan (330 vrk) mittaiseksi.

Tappiolle jäänyt, työministeriön aikaisemman kannan mukainen esitys olisi Aseistakieltäytyjäliiton mukaan ollut riittämätön askel oikeaan suuntaan. Liiton mielestä siviilipalveluksen ei tule olla pidempi kuin keskimääräinen varusmiespalvelusaika, mikä merkitsisi kahdeksan kuukauden siviilipalvelusta. Ennen varusmiesten palvelusaikauudistusta vallinneen suhteen säilyttäminen yleisimmän varusmiespalvelusajan ja siviilipalvelusajan välillä taas edellyttäisi sivarin lyhentämistä 10 vuorokauteen.

Samaan aikaan kun hallitus päätti esityksestään, vihreät jättivät eduskunnassa lakialoitteen, jonka mukaan siviilipalvelus tulisi lyhentää 330 vrk:n, joka on aseettoman armeijapalveluksen pituus. Aloittees-

sa esitetään myös yksityisoikeudellisten palveluspaikkojen hyväksymisen siirtämistä työministeriölle sekä ulkomaanpalveluksen mahdollistamista kehitysyhteistyössä. Jo aikaisemmin eduskunnassa on jätetty 29 kansanedustajan kesäkuinen aloite 240 vrk:n palvelusajasta ja parannuksista palveluspaikkatilanteeseen sekä Outi Siimeksen (kok.) yksin allekirjoittama aloite palvelusajan pidentämisestä 450 vrk:n.

Aseistakieltäytyjäliitto uskoo palvelusajan ennalleen jäämisen johtavan siviilipalveluslakia vastaan protestoivien totaalkieläytyjien määrän voimakkaaseen lisääntymiseen. Liitolle on tullut viime aikoina poikkeuksellisen runsaasti totaalkieläytymistä koskevia tiedusteluja, myös palvelustaan suorittavien sivareiden taholta.

Lakipaneeli syyskuussa

Sivariasian suhteen erilaisia intressejä omaavilla tahoilla oli tilaisuus esitellä näkemyksiään tähän asiaan (ja lopulta moniin muihinkin asioihin..) liittyvistä kysymyksistä Aseistakieltäytyjäliiton ja Rauhanpiipun järjes-tämässä paneelissa 15. syyskuuta. Noin 60-henkisen yleisön edessä esiintyivät majuri Erik Eroll puolustusministeriöstä, työministerin erityisavustaja Pertti Rauhio, sivarista osaksi sen syrjivän pituuden takia kieltäytynyt Otso Kivekäs sekä kansanedustaja Jaako Laakso.

Erityisavustaja Rauhio korosti, että vaikkei tm aiokaan esittäjä palvelusajan lyhentämistä, se haluaa silti rakentaa toimivaa siviilipalvelusjärjestelmää. Tämä ei kuitenkaan hänen mukaansa edellytä lainsäädännöllisiä muutoksia - ei esim. yksityisoikeudellisten palveluspaikkojen hyväk-symiskäytäntöön. Tässäkin suhteessa työministeriön kanta on muuttu-

nut, sillä vielä viime vuoden mar-raskuussa tm Jaakonsaari vastasi kansanedustaja Satu Hassin asiaa koskevaan eduskuntakysymykseen seuraavaa:

”Toinen tehokas keino (yleis-hyödyllisten yksityisoikeu-dellisten) yhteisöjen kiinnostuksen hyödyntämiseksi olisi siviilipalveluslain 15 §:n muuttaminen siten, että yksityisoikeudellisten yhteisöjen ja säätiöiden hyväk-syminen siviilipalveluslaitokseksi tapahtuisi työministeriön hyväk-symisellä vastaavasti kuin julkisoikeudellisten laitostenkin osalta, jolloin asetusmuutoksia ei jatkossa tarvittaisi. Työministeriö ottaa siviilipalveluslain 15 §:n muutosehdotuksen esiin todennä-köisesti samassa yhteydessä kuin siviilipalveluslakiin seuraavan ker-ran esitetään tehtäväksi muitakin tarkistuksia.”

Mielenkiintoista oli huomata, että majuri Erollin näkemys palvelus-

aikakysymyksessä erosi puolus-tusministeriön virallisesta kannas-ta: hänen mukaansa nykyinen palvelusaika on sopiva, kun virallisesti pm on vaatinut sen pidentämistä 14 kk:n. Totaalikiel-täytyjä Kivekäs ja kansanedustaja Laakso puoles-taan toivat esille lainsäädännön kehittämistä ajavien näkemyksiä.

Kaiken kaikkiaan vaikuttaisi siis siltä, ettei sivariasiassa saavuteta huomattavaa edistystä pelkästään neuvottelemalla ja keskustelemal-la. Mitä muita mahdollisuuksia sitten on olemassa? Kesän aikana on tullut julkisuudessaakin esille, että Amnesty International tukee suomalaisia aseistakieltäytyjiä pyrkimyksissään paremman lain puolesta. On myös mahdollista, että Suomen siviilipalveluslain-säädäntö tulkitaan YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleisopimuksen kiel-tämäksi syrjinnäksi. Tämä on kuitenkin tuloksiltaan epävarma ja joka tapauksessa perin hidas keino saada ratkaisua asiaan.

suunnitelmiakin - myös si-vareiden radikaalista joukkotoiminnasta yhtenä painostuskeinona. Siva-reiden joukossa näyttäisi olevan kiinnostusta tuollaista toimintaa kohtaan ja parhaillaan pyrim-me selvittämään, onko sitä niin paljon, että esim. sivarilakon tai työnseisauksen kaltaiset joukko-mittaiset kansalaistottelemat-tomuustoimet olisivat järkeviä painostuskeinoja. Radikaalista joukkotoiminnastahan on kokemuksia väliaikaisen sivarilain (1987-91) ajoilta. Tällä hetkellä kuitenkin sekä palveluksessa ole-vien sivareiden että erityises-ti palveluspaikkojen määrä on moninkertainen noihin aikoihin verrattuna, joten joukkotoimien organisoiminen on vastaavasti työläämpää - ja se vaatii huo-mattavaa itseorganisoitumista

Jonkun verran on ollut puhetta - ja

Aseistakieltäytyjäliiton kesällä aloittama postikorttikampanja paremman sivarilain puolesta jatkuu edelleen. Kansanedustajille suunnattuja kortteja voi tilata Aseistakiel-

MAAKUNNAT JÄRJESTYKSEEN

Edellisessä numerossamme esittelimme laskelman, jossa vertailimme kuntien sivari-myönteisyyttä sillä perusteella, kuinka paljon niissä on siviilipalveluspaikkoja suhteessa väkilukuun. Alla on tutukimuksemme jälkimmäinen osa, eli vastaava tilasto maakuntien osalta.

Metodologisesti maakuntasel-vitys on yhtä kestävä kuin edeltäjänsäkin. Väestötiedot

ovat viime vuodenvaiheesta, palveluspaikkojen määrät taas tm:n heinä-kuisesta palveluspaikkaluettelosta.

Joka tapauksessa selvästi edukseen erottuvat Pohjan-maa (siis ruotsin- tai kaksikie-linen Pohjanmaan rannikko) ja Keski-Suomi, vastakkaisen vaikutuksen taas tekevät ennen muita Satakunta ja Päijät-Häme.

1. Pohjanmaa 174.230 asukasta/66 palveluspaikkaa = 2.640 as./pp.
2. Keski-Suomi 259.839/92 = 2.824
3. Pohjois-Pohjanmaa 359.724/108 = 3.331
4. Pohjois-Savo 256.760/73 = 3.517
5. Keski-Pohjanmaa 72.336/20 = 3.617
6. Pohjois-Karjala 175.137/46 = 3.807
7. Itä-Uusimaa 87.287/22 = 3.968
8. Etelä-Savo 171.827/41 = 4.191
9. Pääkaupunkiseutu 920.009/219 = 4.201
10. Lappi 199.051/44 = 4.524
11. Uusimaa 337.693/73 = 4.626
12. Kymenlaakso 190.570/40 = 4.764
13. Kainuu 93.218/19 = 4.906
14. Kanta-Häme 165.026/33 = 5.001
15. Varsinais-Suomi 439.973/86 = 5.116
16. Etelä-Karjala 138.852/24 = 5.786
17. Ahvenanmaa 25.392/4 = 6.348
18. Etelä-Pohjanmaa 198.641/29 = 6.850
19. Pirkanmaa 442.053/61 = 7.247
20. Satakunta 242.021/28 = 8.644
21. Päijät-Häme 197.710/21 = 9.415

REA-HELSINKI TOI-

Keväällä perustettu Helsingin Ruokaa ei aseita -ryhmä on jakanut ruokaa tähän mennessä kolme kertaa. Kaikki tapahtumat ovat olleet varsin onnistuneita, mutta selvästi parhaiten sujui viimeisin, 27.8 Ympyrätalon edessä Hakaniemessä järjestetty tarjoilu. Sitä varten valmistettu n. 200

annosta kasviskeittoa jaettiin alle tunnissa. Suurimman osan aikaa ruoanjakelupisteen edessä oli 10-20 metrin pituinen jono.

Muutenkin ryhmän toiminta näyttäisi kehittyvän. Kansainvälisessä kampanjassa on hyvin tärkeässä osassa ruoan

kierrätys, jota Helsingin ryhmä kokeili kolmannessa tilaisuudessaan ensimmäistä kertaa ja varsin hyvällä menestyksellä: suurin osa jaetuista ruokatarvikkeista oli saatu ilmaiseksi kaupoista, ravintoloista ja leipomoista. Useimmilta nyt auttaneilta lienee mahdollista saada ilmaista, heille tarpeetonta ruokaa jatkossakin.

liian harvojen - useimmiten monille muillekin projekteille aikaansa ja vaivojaan uhraavien - ihmisten käsiin.

Tulevaisuudessa ruokaa on tarkoitus jaella aina jokaisen kuukauden viimeisenä torstaina, seuraavan kerran 29. lokakuuta. Paikaksi tuntuisi ainakin toistaiseksi vakiintuvan Ympyrätalon edusta.

Helsingin Ruokaa ei aseita -ryhmä on osa kansainvälistä Food Not Bombs- kampanjaa, joka syntyi Yhdysvalloissa vuonna 1980. REA-tapahtumien tarkoitus on ilmaista ruokaa jakamalla kiinnittää huomiota siihen mielettömään tosiasiaan, että maailmassa jossa lukemattomat näkevät nälkää, haaskataan valtavia summia asevarusteluun. Ruoka on kasvisruokaa, koska lihateollisuus auttaa omalta osaltaan kolmannen maailman nälänhätää, kun viljelykelpoista maata käytetään tuhlaavasti karjankasvatukseen. Tällä hetkellä kampanjan nimissä

Ruokaa - Ei aseita Helsinki, Rauhanasema, Veturitori 3

REA-Helsinki -ryhmä tuntuisi saavan myös aikaisempaa itsenäisemmän luonteen. Ensimmäistä tapahtumaa huhutuksessa oli järjestämässä lähinnä Aseistakieltäytyjä-liiton ja Rauhanpiipun ihmisiä, kahta seuraavaa taas AKL:n ja Solidaarisuuden. Nyt siihen näyttäisi kuitenkin olevan tulossa ihmisiä myös alkuperäisten "taustajärjestöjen" ulkopuolelta. Tämä onkin säännöllisen toiminnan ylläpitämiseksi välttämätöntä, jottei varsin paljon työtä vaativa kampanja kaadu

MIELIPIIDEVANKEJA

Henri Hellén, 21 v. Helsinki

Loviisan käräjäoikeus puolestaan tuomitsi perjantaina 21. elokuuta 1998 helsinkiläisen 21-vuotiaan kemian opiskelijan Henri Hellénin 69 päiväksi ehdottomaan vankeuteen. Myös Hellénin kohdalla kysymys oli "siviilipalvelusrikoksesta": hän oli kieltäytynyt asevelvollisuuden suorittamisesta missään muodossa oltuaan ensin varusmiespalveluksessa 155 päivää.

Hellénin mukaan ehdoton vankeusrangaistus merkitsee hallitusmuodon 5.pykälän 2. momentin, Euroopan ihmisoikeussopimuksen 14. artiklan, sekä kansalais-oikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 26. artiklan kieltämää syrjintää verrattuna Jehovan todistajiin uskonnon, vakaumuksen ja mielipiteen perusteella. Lisäksi hän katsoo syrjinnän ilmenevän myös katsottaessa YK:n ihmis-oikeuskomitean ratkaisua tapauksessa Brinkhof vastaan Alanko-maat, sekä YK:n ihmisoikeuskomitean kannanottoa Suomen valtion niin sanotusta maaraportista. Hellén viittaa myös naisten ja ahvenanmaalaisen nauttimaan va-

pautukseen asevelvollisuudesta.

Myös siviilipalveluksen yli kaksinkertainen pituus suhteessa lyhyimpään varusmiespalvelusaikaan on Hellénin mielestä syrjivä. Loviisan käräjäoikeus ei ollut samaa mieltä.

Teppo Salonen, 19 v. Espoo

Helsingin hovioikeus antoi torstaina 20. elokuuta 1998 ratkaisunsa 19-vuotiaan espoolaisen Teppo Salosen tekemästä valituksesta. Salonen oli valittanut Espoon käräjäoikeuden 3. joulukuuta 1997 tekemästä päätöksestä, jolla hänet oli tuomittu "siviilipalvelusrikoksesta" 197 päiväksi ehdottomaan vankeuteen.

Salosen valituksen pääasiallinen sisältö oli se, että hän katsoi tuomionsa olevan eräiden Suomen solmimien kansainvälisten ihmisoikeus-sopimusten vastainen. Salosen mukaan nykyinen tilanne, jossa naiset, Jehovan todistajat ja ahve-

nanmaalaiset ovat vapautettuja asevelvollisuudesta, on syrjivä muita suomalaisia kohtaan. Helsingin hovioikeuden mielestä näin ei ole.

Juuso Hagström, 19 v. Lahti:

Lahden käräjäoikeus päätti 10. syyskuuta järjestetyssä istunnossa lykätä tuomion antamista lahtelaiselle 19-vuotiaalle tietotekniikkakonsultti Juuso Hagströmille. Oikeus antaa tuomionsa 24. syyskuuta. Hagströmiä syytetään siviilipalvelusrikoksesta. Hän on kieltäytynyt kirjallisesti suorittamasta siviilipalvelusta vedoten eettisiin syihin ja siviilipalveluksen kohtuuttomaan pituuteen sotilaspalvelukseen verrattuna.

Hagströmin avustaja Juha Keltti totesi oikeudelle, että Jehovan todistajien ollessa vapautettuja, muiden totaalkieltäytyjien tuomitseminen vankeuteen on hallitusmuodon, Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja YK:n kansalais-oikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen syrjintäkieltojen vastaista, ja esitti siksi syytetyn vaputtamista. Suomen oloissa poikkeuksellisesti käräjäoikeus huomioi perustelut ja katsoi tarvitsevänsä harkinta-aikaa tapauksen selvittämiseksi.

Lokakuun alussa Suomen vankiloissa istui neljä siviilipalvelusrikoksesta tai asevelvollisuudesta kieltäytymisestä tuomittua.

HIROSHIMA-PÄIVÄ MAAILMALLA

Noin 250.000-400.000 ihmistä osallistui Intian ydinkokeiden vastaiseen kulkueeseen Kalkuttassa Hiroshima-päivänä 6.8. Kolme tuntia kestänyttä tapahtumaa värittivät useat ydinräjähdysten seurauksia kuvailleet katuetteriesitykset.

Pienempiä mielenosoituksia järjestettiin ympäri maata: Chenalissa 5.000 ihmistä muodosti kolme kilometriä pitkän hiljaisen ihmisketjun, Karachissa sadat työssä käyvät lapset kantoivat ban-derolleja kaduilla, New Delhin kaduilla nähtiin 10.000 mielenosoittajaa. New Delhin mielenosoituksen järjestäjät antoivat julkilausuman, jossa todetaan: "Sekä Intialla että Pakistanilla on nyt kyky toistaa Hiroshiman rikos toisiaan vastaan eikä vain kerran, vaan useita kertoja ... Intian ja Pakistanin kansojen täytyy pysäyttää tämä hulluus,

joka uhkaa meitä molemmipuolisella tuhollla."

Pakistanin puolella mielenosoitukset ja muistotilaisuudet olivat huomattavasti pienempiä. Kolmessa suurimmassa kaupungissa - Islamabadissa, Lahoressa ja Karachissa - järjestettyihin mielenosoituksiin osallistui vain muutamia satoja ihmisiä.

Hiroshima

Hiroshimassa 50.000 ihmistä kokoontui viettämään hiljaista hetkeä aamulla klo 8.15 - tarkalleen samalla kellonlyömällä, jolla ydinpommei putosi heidän kaupunkiinsa 53 vuotta aikaisemmin.

Sadat erilaiset rauhanryhmät ja -järjestöt organisoivat pieniä mielenosoituksia tai väkivallatonta vastarintaa eri puolilla läntistä maailmaa. Livermoren

ydinaselaboratorion luona Pohjois-Kaliforniassa pidettiin 56 ihmistä, kun he yrittivät tunkeutua luvatta tukikohtaluokalle. Wisconsinissa taas 29 ihmistä osallistui 80 km:n mittaiseen "Tromp Trident Trek" -kävelyyn Ashlandista eräälle ELF ("Extremely Low Frequency", äärimmäisen matala taajuus) -lähettimelle. Yksitoista heistä pidätettiin. Suomessa Hiroshima-päivää vietettiin ainakin Rauhanliiton perinteisessä kynttilänlaskutilaisuudessa, johon osallistui tänä vuonna lähes tuhat ihmistä.

Miekat auroiksi

Aurantakojat toimivat Hiroshima-päivänä USA:ssa, jossa aseistariisuttiin Minuteman III-ohjussiiilo. Nagasaki-päivänä (9.8) taas australialaiset at-aktivistit vasaroivat uraanikaivoksen työkoneita Jabilukan kai-

voksella Australiassa.

Intian ja Pakistanin ydinkokeet ovat antaneet uutta voimaa kansainväliselle ydinaseiden vastaiselle liikkeelle. Jopa ex-presidentit Jimmy Carter ja Mihail Gorbatschov antoivat Hiroshima-päivänä julkilausuman, jossa vaaditaan ydinaseista luopumista. Intiassa järjestettyjen mielenosoitusten osallistujamäärät antavat täysin erilaisen kuvan ydinkokeiden suosioista intialaisten keskuudessa kuin maailman tiedotusvälineiden heti kokeiden jälkeen välittämä pommeuforia..

(Peace News, Sept/Oct 1998)

KUTSUNTAKAMPANJA TAAS KÄYNNISSÄ

Aseistakieltäytyjäliiton organisoima kutsuntakampanja käynnistyi käynnistyy taas kutsuntojen myötä tiistaina 1. syyskuuta. Kampanja toteutetaan jakamalla kutsuntoihin meneville nuorille asevelvollisille aseistakieltäytymismahdollisuuksista kertovia lentolehtisiä. Sen tarkoitus on paikata erittäin puutteellisen virallisen informaation asevelvollisten tietoihin jättämiä aukkoja. Kampanja jatkuu kutsuntojen tavoin aina marraskuulle asti.

Siviilipalvelusasetuksen 37§ velvoittaa sotilasläänien esikunnat antamaan "jokaiselle kutsunnanlaiselle tarpeelliset tiedot mahdollisuudesta hakeutua siviilipalvelukseen ja siviilipalveluksen sisällöstä". Käytännössä tämä ei kuitenkaan toteudu: sotilasviranomaiset kutsuntaikäisille toimittama in-

formaatio ei sisällä juuri mitään tietoa sivarista. Myöskään siviilipalveluksen järjestämisestä vastaava työministeriö ei informoi kutsuntaikäisiä millään tavalla. Kutsuntatilaisuuksissa taas siviilipalvelus tavallisesti vain mainitaan, aina ei sitäkään.

Viime vuosina kampanja on tavoittanut n. 25-30% kaikista kutsuntoihin osallistuvista. Aseistakieltäytyjäliitto uskoo sen toteutuvan tänä vuonna vähintään samassa laajuudessa. Toistaiseksi vapaaehtoisia lennäk-kien jakajia on ilmoittautunut pääkaupunkiseudulla, Tampereella, Turussa, Oulussa, Kuopiossa, Jyväskylässä ja monilla pienemmillä paikkakunnilla. Kutsuntatilaisuudet alkavat tavallisesti aamulla klo 9.00 ja lennäkien jako tapahtuu ennen sitä.

PIIKKINÄ MILITARISMIN LIHASSA

Myös antimilitaristiset voimat olivat esillä puolustusvoimien valtakunnallisessa 80-vuotisparaatissa Hämeenlinnassa 4. kesäkuuta. AKL-Hämeenlinnan järjestämä vaihtoehtoinen lippujuhlatapahtuma -joka piti sisällään Ruokaa ei aseita -tapahtuman torilla, mielenosoituskulkueen paraatin liepeillä sekä luento/keskustelutilaisuuden - oli itse asiassa varsin onnistunut, vaikkakin osallistujamäärältään perin pieni, kun ulkopaikkakuntalaisten osallistuminen jäi tiettyjen Hämeenlinnan ulkopuolella tapahtuneiden mokien ja sähköilysten johdosta perin vähäiseksi.

Mediahuomion kannalta tapahtuma oli varsin onnistunut, varsinkin kun ottaa huomioon että paikalla näyttäytyi toimittajakunnan kaikkein oikeistolaisiin, militaristisiin ja taantumuksellisiin osa. Vaihtoehtotapahtuma noteraattiin asiallisiin ja positiiviseen sävyyn

oikeastaan kaikissa paikallismedi-oissa. Joissakin valtakunnallisissa tiedotusvälineissä oli sen sijaan seuraavana päivänä ilmeisesti STT:n tiedotteesta peräisin olevaa vittuilua, jonka mukaan aseistakieltäytyjien vaihtoehtomarsi ei herättänyt juuri lainkaan kiinnostusta. Tuo nyt ei sentään pitänyt paikkaansa. Ruokaa ei aseita -pisteellä torilla pörräsi ihmisiä jatkuvasti ja paraati liepeillä pyörinyt mielenosoituskulkue herätti paraatiyleisössä kiinnostusta ja tunteenkuohuntaa itse asiassa varsin runsaastikin...

Yleisesti ottaen voitaneen pitää varsin hienona, että myös rauhanvoimat olivat esillä puolustusvoimien suurena juhlapäivänä kaiken maailman maan-puolustuspelien seassa.

KOSOVA

Kaikki tiennevät ainakin suurin piirtein, mitä Kosovassa on tapahtunut tämän vuoden aikana. Mutta miksi? Yhden vastauksen esittelee ohessa Lundin kaupungissa Etelä-Ruotsissa päämajaansa pitävän Transnational Foundation for Peace and Future Researchin (TFF) johtaja Jan Öberg.

Ensimmäisessä kääntämässämme artikkelissa hän ihmettelee, miten on mahdollista, että kansainvälinen yhteisön pyrkimykset konfliktin rauhanomaiseksi ratkaisemiseksi epäonnistuivat jälleen kerran täydellisesti - vieläpä tapauksessa, jossa sen puhkeamisen ei voine sanoa tulleen yllätyksenä kenellekään. Hän päätyy vastaamaan, että loppujen lopuksi Kosovassa ei edes epäonnistuttu: oli monien vaikutusvaltaisten toimijoiden etujen mukaista, että siellä käy niin kuin on käynyt.

Toisessa tekstissä hän taas käsittelee lähinnä Kosovon albaaniväestön vuosikausia harjoittaman väkivallattoman vastarinnan ongelmia. Ibrahim Rugovan ja LDK-puolueen johdolla

KOSOVIDEN SODAN EHKÄISEMINEN EI

Kun katsot, mitä Kosovossa tapahtuu, haluaisit uskoa että kaikki hyvää tarkoittavat voimat työskentelivät tragedian ESTÄMISEKSI, mutta - ikävä kyllä - tragedioita tapahtuu. Hallitukset, hallitusten väliset organisaatiot ja kansalaisjärjestöt ovat jo ylityöllistettyjä käynnissä olevien konfliktien ja katastrofien kanssa, budjetit ovat tiukkoja jne. Kyseessä ovat kiistämättä erittäin monimutkaiset ongelmat; ja yhtä lailla kun kaikkia sairauksia ei voi estää, emme voi ehkäistä myöskään kaikkia sota.

Tämän teorian mukaan on osapuolten syytä, jos asiat menevät pieleen ja jos ne menevät hyvin, ansio siitä kuuluu kansainväliselle yhteisölle sekä joukolle edestakaisin matkustelevia lähettiläitä ja diplomaatteja. Maailman tiedotusvälineet tukevat naiivisti tätä teoriaa: Katselemme kuinka diplomaatit, lähettiläät ja delegaatiot lentelevät ympäri maailmaa, pitävät lehdistötilaisuuksia, tapaavat kaltaisiaan palatseissa tai tekevät juhlallisia julkilausumia. Lyhyesti sanottuna tekevät kaikkensa lopettaakseen sodat ja pakottaakseen ihmiset neuvottelupöytiin, eivätkö vain?

Mutta missään väkivallan puhkeaminen ei ole ollut yhtä helposti ennakoitavissa kuin Kosovossa. Tästä konfliktista on tullut enemmän ennakkovaroituksia kuin mistään muusta, mutta kukaan ei kuunnellut niitä, vielä vähemmän toiminut ajoissa. Ei ollut tarvittavaa kykyä ratkaista konfliktia eikä poliittista tahtoa ehkäistä sitä.

Elämme koko ajan kasvavasti keskinäisriippuvaisessa maailmassa, meille kerrotaan, että oikeastaan mitkään asiat eivät enää ole valtioiden sisäisiä asioita. Tämän kolikon toinen puoli on, että Kosovo oli ja on meidän ongelmamme. Jos me uskomme tuohon teoriaan, meidän täytyy kysyä: koska rehelliset ihmiset - mukaanlukien poliitikot - alkavat avoimesti ja itsekriittisesti keskustelemaan siitä, miksi he kerta toisensa jälkeen epäonnistuvat es-

tämään jopa kaikkein helpoimmin ennakoitavissa olevat sodat? Onko kyseessä inhimillinen typeruus, organisaation epäkypsyyttä, eikä diplomaateilla vain ole tarpeeksi koulutusta väkivallan ehkäisemisestä ja konfliktinratkaisemisestä, vai mistä on kysymys?

”Pelkään, että asiaan on olemassa täsmällisempi, mutta epämiellyttävämpi selitys”, sanoo TFF:n johtaja Jan Öberg, joka vieraili hiljattain Belgradissa, Prishtinassa ja Skopjessa, joissa hän kävi yli 50 keskustelua valtionpäämiesten, puoluejohtajien, älymystön edustajien, tiedotusvälineiden ihmisten ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

”Tämä toinen selitys on vähemmän puolusteleva, mutta kyynisempi. Se väittää yksinkertaisesti, että Kosovon kaltaisia asioita tapahtuu, koska on vaikutusvaltaisten toimijoiden ETUJEN MUKAISTA, että niin tapahtuu. Ennaltaehkäisevien toimenpiteiden tarkoitus on lähinnä verhota nämä vähemmän ylevät intressit. En voi olla ajattelematta, että Kosovon tapauksessa sota on monien keskeisten toimijoiden etujen mukaista.”

Jugoslavian hallitus on väittänyt vuosien ajan, että Kosovon albaanit eivät ole vain separatisteja, vaan myös terroristeja, että Ibrahim Rugovan pragmaattiseen väkivallattomuuteen perustunut johtajuus oli pelkkä kulissi. Se muistuttaa meitä ajoista -70 ja -80 luvuilla ja nyt myös 90-luvulla osoittakseen väitteensä todeksi. Ja nyt todellakin on albaaniarmeija, jonka puhemies puhuu toistuvasti täydestä itsenäisyydestä ja yhdistymisestä suur-Albaniaan. ”Sinähän näette,” Jugoslavian presidentti Milosevic voi nyt sanoa, ”me olimme oikeassa, albaanit huijasivat kansainvälistä yhteisöä. Me vain suojelemme Jugoslavian koskemattomuutta ja suvereenisuutta aivan niin kuin tekin tekisitte, jos maanne alueella toimisi samankaltainen liike.”

Jugoslavian/Serbian oppositio, jolla - samoin kuin hallituksella - ei ollut

minkäänlaista käsitystä mitä tehdä Kosovon suhteen, voi syyttää Milosevicia: "Siinähan näette, Milosevic ei tehnyt mitään aloitteita aloittaakseen neuvottelut, hän halusi vain voittoa aikaa. Nyt hän on näyttänyt, ettei voi ratkaista Kosovon kysymystä maan sisäisenä asiana, joten täällä juoksee enemmän ulkomaisia diplomaatteja kuin koskaan! Votettuaan sodan Kosovossa hänestä tulee entistäkin voimakkaampi, eikä kukaan uskalla aloittaa uudistuksia tai osoittaa mieltä Belgradin kaduilla sen jälkeen. Taloudellinen tilanteemme muuttuu edelleen kehittämiseksi, mutta kaikki odottavat niin käyvän joka tapauksessa; vuosia jatkuneen taloudellisen puutteen ja kansainvälisen eristyksen jälkeen ihmiset ovat apaattisia. Kosovon tapahtumien varjossa hallitus polkee nyt jalkoihinsa oikeuslaitoksen, yliopistojen ja tiedotusvälineiden vapauden ja itsenäisyyden. Milosevic tietää, ettei kansainvälinen yhteisö tue väkivaltaista separatismia, hän tarvitsee tämän kriisin pysyäkseen vallassa. Ja kansainvälinen yhteisö tarvitsee häntä Daytonin rauhansopimuksen takia ja pitääkseen se-paratistiset pyrkimykset muualla aloillaan.

Itsejulistautuneen itsenäisen Kosovon presidentti Rugova, joka kannattaa väkivallattomuutta, saattaisi taas sanoa seuraavasti: "Siinähan näette, vuodesta 1989 olemme varoittaneet kansainvälistä yhteisöä, ettei väestö pysy väkivallattoman linjan takana, jolleme saavuta tuloksia joko NATO:n läsnäolon tai pommitusten muodossa, tai pakottamalla Belgrad neuvottelemaan kanssamme. Mutta kukaan ei todellakaan tehnyt mitään auttaakseen meitä saavuttamaan ihmisoikeutemme tai pääsemään eroon tästä poliisivaltioista."

Albaanioppositio saattaisi nähdä asian näin: "Siinähan näette, Rugova ei koskaan kuunnellut meitä. Hän ei sallinut vaaleilla valitun parlamenttimme kokoontuvan, hän halusi marginalisoida kaikki muut johtajat ja kontrolloi lehdistöä. Todennäköisesti hän on tehnyt koko ajan salaista yhteistyötä Milosevicin kanssa. Hän ei ole diktaattori, mutta hänen strategiansa ei johtanut mihinkään; hän lupasi itsenäisen Kosovon, mutta missä se on? Me, jotka olimme oppositiossa tiesimme, että tilanteen täytyi päättyä väkivaltaisesti, sillä se on ainoa kieli, jota Belgrad ymmärtää."

Kosovan vapautusarmeijan (KLA/UCK) johtajat - niin saattaisimme kuvitella - järkeilevät jokseenkin samalla tavalla, mutta lisäävät: "Monet meistä olivat poliittisia vankeja ja kun pääsimme ulos, kukaan ei kuunnellut meitä. Olemme nyt valmiita uhraamaan henkemme

isänmaamme Kosovon puolesta, emmekä yksinkertaisesti enää kuuntele poliitikkoja, kaikkein vähiten Rugovaa. Valta nousee aseidemme suista, joten teidän on parasta tunnustaa UCK todelliseksi poliittiseksi voimaksi Koso-vassa."

Mutta eikö kansainvälinen yhteisö tehnyt paljon estääkseen sodan Kosovossa? "En usko", sanoo Jan Öberg. "Kosovon kysymys ei ollut koskaan korkealla Haagin, Lontoon tai Geneven asialistoilla; sitä ei sisällytetty Daytonin neuvotteluihin eikä muita aloitteita tehty. Jugoslavia tunnustettiin itsenäiseksi valtioksi, jonka osa on Kosovon maakunta ilman modalityetteja. Neuvottelujä ei koskaan yritetty systemaattisesti saada käyntiin, eikä yritetä edes nyt. Paras tilaisuus löytää siedettävä ratkaisu oli vuosina 1992-93, kun Milan Panic oli pääministerinä. Hänellä oli rehellisiä, energisiä ministerejä työskentelemässä oikeus- ja opetusministeriössä ja he tekivät enemmän kuin mikään hallitus ennen tai jälkeen ratkaistakseen ongelman - mutta he eivät saaneet tukea lännestä. Kosovalaiset sanoivat "ei kiitos" dialogille Panicin kanssa, koska heidän strategiallaan, jonka tarkoitus oli hankkia kansainvälistä tukea ja väliintulo, oli paremmat menestymisen mahdollisuudet kun vastapuolena Belgradissa oli Milosevicin kaltainen "paha poika" kuin jos sillä olisi Panicin kaltainen "hyvä poika".

Tiesikö kansainvälinen yhteisö, että sota oli puhkeamassa Kosovossa? Totta kai se tiesi! Sekä Kosovossa että sen ympärillä - Albaniassa, Belgradissa ja Makedoniassa - kansainvälisellä yhteisöllä on ollut NATO, USA:n joukkoja, YK:n ja ETYJ:n lähetystöt Makedoniassa, USAN hallituksen toimisto Prishtinan keskustassa, EU:n tarkkailijoita, suurlähetystöjä, erityisdiplomaatteja; siellä on ollut tiedustelu-upseereja lukuisista maista ja avaruudessa lentävä satelliitteja, jotka kykenevät lukemaan autojen rekisterikilpiä Uskomeko todella, ettei Kosovon vapautusarmeijan rakentaminen; sotilaiden ja siviilien kouluttaminen, satojen tuhansien aseiden ja tonnin ammusvarastojen hankkiminen, joka on - albaanilähteiden mukaan - ollut käynnissä vuosista 1992-93, ollut tiedossa ja sodan puhkeaminen alueella tuli yllätyksenä? Yksikään tapaamistani alueella palvelleista diplomaateista ei kiistännyt, että se oli tiedossa. Mutta hallituksen käänsivät selkensä eivätkä halunneet ehkäistä sitä.

Kansainvälinen yhteisö on päättänyt, että sen operatiot Makedoniassa ja Albaniassa ovat menestyksekkäitä, vaikeiväät täydellisiä. Ja sillä selvä! Se, että entinen lännen ystävä Sali Berisha nykyään hallitsee kontrol-

loimatonta Pohjois-Albaniata, joka on todellisuudessa KLA/UCK:n tukikohta, osoittaa, ettei kyseessä ehkä olekaan ollut niin kiistan monestys. Meille on kerrottu vuosia, että Makedonia on vakaa ja demokraattinen, vaikka kaikki vanhat ongelmat ovat pohjimmiltaan edelleen ratkaisematta. UNPREDEP on loistava asia, mutta se sijoitettiin Makedoniaan vääristä syistä - ehkäisemään täysin epätodennäköinen Serbian hyökkäys Makedoniaan.

Kansainvälinen yhteisö ei mennyt Kosovoon silloin, kun se olisi ollut aiheellista. Sen sijaan vuonna 1991 se typerästi peruutti tynkä-Jugoslavian täysin oikeutetun jäsenyyden ETYJ:ssä, jonka jälkeen tynkä-Jugoslavia lakkautti ETYJ:n lähetystöt Kosovossa, Vojvodinassa ja Sandzakissa. Jos ne olisivat olleet paikoillaan tähän päivään saakka, sotaa olisi tuskin tullut. Joten mitä ikinä kansainvälinen yhteisö olisikaan viime aikoina tehnyt "estääkseen" Kosovon sodan, se olisi epäsuorasti huomannut etteivät aikaisemmat toimet olekaan olleet niin suuria menestyksiä. Tai että ne itse asiassa ovat olleet täydellisiä epäonnistumisia.

Ainakin muutamat vaikutusvaltaiset toimijat näkivät etujensa mukaisena, että Kosovon sotaa ei estetä. "Voin nähdä monia tällaisia etuja", sanoo molempien Kosovon konfliktin osapuolten kanssa vuodesta 1992 työskennellyt TFF:n johtaja sanansa kansainväliselle yhteisölle osoittaen: Ensinnäkin esitte ristiriitaisia julkilausumia tyydyttääksenne keskenään erimieliset EU-maiden hallitukset ja USA:n. Niinpä annoitte vuosien ajan tukea suvereniteettiperiaatteelle ja rajojen loukkaamattomuudelle ja muistutitte kaikkia, ettei rajoja voi muuttaa väkivalloin. Mutta samaan aikaan halusitte rangaista Serbiaa sen käytöksestä Sloveniassa, Kroatiaassa ja Bosniassa, joten otitte tri Rugovan vastaan kaikissa mahdollisissa pääkaupungeissa ja parlamentteissa ja kuuntelitte hänen maks-

malistista itsenäisyyspolitiikkaansa ja tuitte hänen minimalistista väkivallattomuusstrategiaansa. Vuodesta 1991 olette tehneet kolme asiaa, jotka ovat rohkaisseet albaaneja: a) ette koskaan sanoutuneet hallitstenne nimissä irti kosovonalbanialaisen lehdistön väitteistä, joiden mukaan kansainvälinen yhteisö tukee albaanien itsenäistymispyrkimyksiä (vaikka tosiasiaa olitte kertoneet heille tukevan heidän taisteluaan ihmisoikeuksien puolesta); b) ette koskaan kutsuneet jugoslaviaalaista diplomaattia tai ministeriä toimistoonne kertomaan tarinan toista puolta ja c) annoitte Vyhdyvaltojen presidenttien vihjailla useita kertoja siihen suuntaan, että länsi tulee auttamaan Kosovaa, jos Serbia käyttäytyy huonosti.

Toisekseen Kosovon kaltaiset sodat ovat niiden etujen mukaista, jotka kääriväät voittoja asekaupasta, huumeakaupasta, pros-tituutiosta, sotasaaliina ryöstetystä omaisuudesta, savukkeista, öljystä jne.; niistä hyötyvät salakuljettajat, mafia, turvallisuuspalvelut, yksityiset konsulttifirmat ja puolisoitaalliset joukot - jotka tekevät likaisen työn demokraattisen hallituksen puolesta. Niitä tukevat ja suojelevat poliitikot, jotka ovat tulleet valtaan a) lännen hyväksymien vapaiden, demokraattisten vaalien, b) vuoteen 1989 mennessä työläisten luoman valtion omaisuuden yksityistämisen ja c) yksinkertaisesti sodasta saatujen voittojen avulla. Näin ollen itäeurooppalainen - samoin kuin kaukaasialainen - ympäristö siittää uuden poliittis-taloudellis-sotilaallisybyrokrattis-rikollisen kompleksin toisensa jälkeen. Niillä on todellinen valta, kun monet muodolliset valanhaltijat ovat joko voimattomia tai kyvyttömiä poliittikkoina.

Kolmanneksi teette väliintulon harakitusti vasta sitten, kun väkivalta ja kaaos ovat päässeet valloilleen. Sen jälkeen voititte esitellä mr. Holbrookin, Christopher Hillin - tai jonkun muun ihaillun ihmeidentekijän - EU:n tai NATO:n pelastajana ja rauhantekijänä ja sanoa: "Siinähan näette, osoititte ettette kykene hoitamaan omia ongel-miamme, meidän täytyy hoitaa ne teidän puolestamme." Kun tämä rooli on saavutettu, teidän on paljon helpompi sanella neu-

vottelujen ehdot yhtä hyvin kuin saavuttaa lopputulos, joka sopii pitkän aikavälin strategisiin, poliittisiin ja taloudellisiin suunnitelmiinne. Kaikki tämä tehdään - tietysti - rauhan, demokraatisoitumisen, yksityistämisen, markkinatalouden ja ihmisoikeuksien nimissä. Niinpä mitä enemmän kansainvälinen yhteisö "epäonnistuu" estämään väkivallan ei-elintärkeissä maissa, sitä enemmän se kykenee kontrolloimaan niitä ja hyötymään niistä myöhemmin.

Neljänneksi käytätte tilaisuutta esitellä NATOa verrattomana uutena "rauhanturvaajana" - ja pidätte YK:n taka-alalla. NATO uhkaa pom-mituksilla tai väliintulolla, järjestetään sotaharjoituksia ja uhkaillaan antaa oppitunti, jos... Ulospäin se näyttää: "me teemme jotakin, emme hyväksy uutta Bosniaa" - ja vastaavalla hölynpölyltä, jonka tarkoitus on auttaa piilottamaan aikaisemmat konfliktinhallintafiaskot Euroopan maiden ja USA:n kansalaisilta. Nämä uhkaukset, jotka selvästi tukevat albaaneja ja UCK/KLA:a, tehdään kolme vuotta sen jälkeen kun samat maat autoivat Kroatiaa etnisesti puhdistamaan alueeltaan 250.000 tasavaltaan serbikansalaista. Ei kovin uskottavaa tai moraalista, mutta kuka sitä enää muistaa?

On toki totta, että kaikki sotajoukot, valtuuskunnat, sotilallinen apu, sotaharjoitukset, koulutusohjelmat, humantaarinen apu ja taloudellinen apu jälleenrakennukseen tulevat kalliiksi. mutta ne maksavat itsensä takaisin tekemällä kansainvälisen yhteisön - erityisesti USA:n - tilanteen herroiksi tarpeeksi pitkäksi aikaa, jotta nämä "langenneet valtiot" saatetaan takaisin valvontaan, mikä on olennaista niiden muuttamisessa nöyriksi liittolaisiksi osana suurempaa globalisaation ja maailmanjärjestyksen muutoksen prosessia. Ja niiden oletetaan olevan kiitollisia lännelle.

Kosovon tapauksessa tällainen konfliktinkäsittely auttaa vahvistamaan Milosevicia lyhyellä aikavälillä ja heikentämään häntä pitkällä. Irak näyttää entistä enemmän olevan USA:n ulkoministeriön malli sen suhtautumisessa Serbiaan, eikä EU:lla ole mitään ajatuksia tai yhteistä politiikkaa alueen suhteen. Jonkinlainen Kosovon jakaminen aiheuttaisi vieläkin enemmän sisäisiä konflikteja Kosovon, Albanian ja Makedonian albaanien välillä - jolloin he ovat helpommin lännen kontrolloitavissa tulevana vuosikymmeninä. Saksa etenee diplomaattisesti, taloudellisesti ja vähä vähältä myös sotilaallisesti, koko alue on jo Saksan markan kontrolloima ja Saksa on sivuuttanut Serbian Makedonian tärkeimpänä kauppakumppanina. Yhdysvallat tarjoaa Daytonin rauhansopimuksen kaltaiset yleiset puitteet ja sitten tulee strateginen, NATO-suuntautunut sykäys: poliisin, turvallisuuspalvelujen ja armeijan kouluttaminen näissä "langenneissa" mutta ylösnousseissa maissa, niinkuin on tapahtunut Kroatiaassa, jossa Bos-

niaa ja Albaniaa sekä Makedoniassa. Eipä ihme, että USA:laiset diplomaatit johtavat lähes kaikkia kansainvälisiä valtuuskuntia alueella nykyään.

Lyhyesti sanottuna Kosovo - tai pikemminkin Serbia/Jugoslavia - on tällä hetkellä globalisaatioproessin ja uuden maailmanjärjestyksen rakentamisen keskipesteessä. Toimintamallit vaihtelevat, mutta kyseessä on osa samaa muutosta, jota olemme nähneet Meksikossa, Etelä-Koreassa, Indonesiassa, Somaliassa, Suurten järvien alueella Afrikassa, Kroatiaassa, Bosniaassa ja Irakissa. Se liittyy USA/NATO:n ja balkanisoituneen, kovaäänisen mutta lamaantuneen EU:n väliseen valtataisteluun..

Mutta kuka maksaa hinnan? Ensiksi viattomat ihmiset, jotka ovat tällä hetkellä pakolaisina sekä 90% näiden maiden tavallisia kansalaisista, joista monilta puuttuu koulutusta ja poliittista tietoisuutta, jotta he voisivat ymmärtää sitä peliä, jota heidän päidensä yllä pelataan. Toiseksi siitä maksavat kansalaisyhteis-kunta, rinnakkainelo ja ihmisyhteisöt. Ja kolmanneksi moraaliset arvot ja ihanteet: demokratia, luottamus ja - rauha.

"Saatatte pitää näkemyksiäni kyynisinä, mutta olen vakuuttunut siitä, että vain tekemällä analyysit kyynisesti voimme olla todella inhimillisiä ja työskennellä niiden ihmisten auttamiseksi, jotka kärsivät kaikesta tästä kaksinaamaisuudesta ja valtapeleistä", yhteenvetää Öberg.

(Transnational Foundation for Peace and Future Research, Press Info on Kosovo no 43)

AIKA KOKEILLA VÄKIVALLAT-TOMUUTTA KOSOVASSA

"Sekä tri Rugovan väkivallat-tomuus että Kosovon vapautus-armeijan (KLA) väkivalta ovat epäonnistuneet Kosovo/assa. Molemmilta näyttää puuttuvan kunnollinen poliittinen analyysi ja selkeä filosofinen perusta; ja tätä myöten puuttuu myös strategia. Kosovonalbaanien pragmaattisen väkivallattomuuden vaihtoehto El kuitenkin ole terrorismi ja aseellinen taistelu. Vaihtoehto saattaisi olla periaatteellinen väkivallattomuus ja realismin perustuva poliittinen aloitteellisuus," sanoo TFF:n johtaja Jan Öberg.

Kosovonalbaanit kamppailivat tri Ibrahim Rugovan johdolla väkivallattomasti itsenäisyytemnsä puolesta vuoteen 1996, jolloin maanalainen Kosovon vapautus-armeija - joka oli aseistautunut 1992-93 alkaen - astui näyttämölle. Rugova oli ainoa poliittinen johtaja ex-Jugoslavian alueella, joka noudatti väkivallattomia menetelmiä; hän kannatti myös puolueetonta, ei-sotilaallista, avoinrajaista itenäistä Kosovon tasavaltaa. Lyhyesti sanottuna hän johti järkevintä ja aloitteellisinta poliittista liikettä alueella.

KLA on, ainakin tällä hetkellä, muuttanut Kosovo/an konfliktin poliittista tilannetta ja huonompaan suuntaan! Keskus-tellessani heinäkuun lopussa tri Rugovan kanssa hän vakuutti minut siitä, että LDK-puolue ja hän henkilökohtaisesti ovat edelleen tiukasti väkivallattomuuden puolella.

Mutta minkälaisen väkivallattomuuden? Suoraan sanottuna kyseessä on pikemminkin sympaattinen pragmaattinen väkivallattomuus kuin filosofinen tai periaatteellinen väkivallattomuus. "Tri Rugova on maltillinen, sivistynyt ja varsin itsepäinen ihminen. Minulla on ollut etuoikeus käydä hänen kanssaan useita informatiivisia keskusteluja vuodesta 1992 lähtien. En epäile hetkeäkään, etteikö hän olisi poh-jiaan myöten vakuuttunut siitä, että Kosovon itsenäisyys on saavutettava väkivallattomasti, ei väkivalloin", Öberg sanoo.

LDK:n ja Rugovan politiikkaa on kutsuttu "gandhilaiseksi" - mutta noin sanovat eivät tiedä paljoakaan Gandhista. On toki yhtäläisyyksiä. Ehkäpä todellisen väkivallattomuuden kannalta Ko-sovan

"rinnakkaisvaltion" vaikuttavimpia saavutuksia ei löydetä politiikan alueelta, vaan kosovalaisesta kansalaisyhteiskunnasta..

Tiedotustyö kansainvälisen tiedonkulun kehittymistä hyväksikäyttäen - faxin, sähköpostin ja kotisivujen muodossa - sekä kansainvälinen diplomaattinen aktiivisuus on vaikuttavaa, itse asiassa se on paljon laajempaa kuin Serbia/Jugoslaviassa.

Rinnakkaisten kulttuuri-, sosiaalisten- ja terveydenhuoltoinsti-tuutioiden kehitys Kosovossa on monella tapaa "gandhilainen". Se ei ole vahingoittanut vastapuolta, mutta taannut vähimmäistarpeet albaaniopettajille, lapsille ja nuorille, jotka eivät - erityisesti vuoden 1990 jälkeen - olen tunteneet itseään tervetulleiksi Belgradin pyörittämään koulutusjärjes-telmään. Tietysti voi esittää kysymyksiä, kuinka korkeatasoisia nuo vaihtoehdotet terveydenhuolto- ja koulutusjärjestelmät ovat. Eräänlaisena vastauksena tähän minulle kerrottiin, että Kosovon hallitus maksaa palkkaa 20.000 opettajalle. On arvioitu, että Kosovon valtion ylläpitäminen maksaa noin 1,5 milj. USA:n dollaria vastaavan summan (n. 8 milj. mk) päivässä. Osa rahoista hankitaan Kosovon sisällä, mutta valtaosa kerätään vetoamalla ympäri maailmaa asuviin "diaspora-albaaneihin", jotta he maksaisivat 3% tuloistaan Kosovon valtiolle.

Tämä kaikki olisi ollut mahdotonta, jos väkivallattomuus-strategialla ei olisi ollut vahvaa yleistä kannatusta Kosovossa. Väki-vallattomuus-poliitiikka - joka ei ole kovinkaan isomorfasta albaani-kulttuurille yleisesti ottaen - oli myös vakauttava ja tasoittava tekijä Kroatian ja Bosnian sodan aikana. "Tuskin uskallan ajatella, mitä olisi tapahtunut jos Kosovon johdossa olisi noihin aikoihin ollut Rugovan sijasta näitä höyrypäitä", sanoo Öberg.

"Kuinka vaikuttavia ja ainutlaatuisia nämä saavutukset ovatkaan, todelliset ongelmat alkoivat - näin uskon - kun kosovalaiset julistivat suvereenin Kosovon tasavallan ja sen eron Serbiasta 2. heinäkuuta 1990. He tekivät tämän parlamentin portailla mielenkuo-hunnassa, joka oli seurausta siitä, että serbiviranomaiset olivat lopettaneet (osittain) heidän autonomiansa

ja kansanedustajat oli poistettu parlamenttirakennuksesta. Syyskuun 22. päivänä, 1991 Kosovon tasavallan rinnakkaisparlamentti julisti valtion itsenäiseksi ja vahvisti tämän päätöksen maanalaisesti toimeenpannussa kansanäänestyksessä muutamaa päivää myöhemmin. Toisin sanoen, kyseessä oli historiallinen paniikkiin hetki.

Kyseessä oli "symbolinen politiikka" - jotakin, mitä Gandhi tuskin olisi koskaan tehnyt. Aikaansaatu dilemma on ilmeinen: jos sanot - tai lupaat - kahdelle miljoonalle ihmiselle, että he asuvat jo itsenäisessä Kosovassa, MITKÄ TAHANSA neuvottelut Serbian, Jugoslavian tai kansainvälisen yhteisön kanssa merkitsisivät perääntymistä tästä maksimalistisesta lähtökohdasta - ja maksimalistisena sitä piti sekä Belgrad että kansainvälinen yhteisö. Tämä on syy siihen, miksei yksikään valtio, paitsi Albania, ole tunnustanut Kosovon tasavaltaa. Nuoret, jotka olivat kymmenvuotiaita kun heidän vanhempansa kertoivat heille, että he elävät itsenäisessä Kosovassa, ovat nyt tulossa yliopistoikään ja tulevat poliittisesti tietoisiksi. He turhautuvat, kun he huomaavat, että itsejulistautunut Kosovon valtio on vain rinnakkaisyhteiskunta, jolla on valtavia sosiaalisia ja taloudellisia ongelmia, eikä varmastiakaan mikään todellinen valtio.

Tämä selittää sen, miksi kosovonalaanien johtajat ovat suhtautuneet johdonmukaisesti kielteisesti neuvotteluihin - vaikka ovatkin julistaneet olevansa valmiita niihin, jos kansainvälinen kolmas osapuoli osallistuisi. Oman nelivuotisen kokemukseni perusteella uskallan sanoa, ettei aika näyttänyt milloinkaan olevan Rugovan mielestä sopiva neuvottelujen aloittamiselle. Sitä paitsi, huolimatta siitä että osallistumalla Jugoslavian vaaleihin kosovonalaanit olisivat ehkä voineet syrjäyttää Milosevicin, he päättivät boikotoida niitä. Albaaneja, jotka puolsivat osallistumista, pidettiin pet-tureina. Strategia vaati Belgradiin jonkun "pahan" myötätunnon saamiseksi ulkomailta.

Koko strategia on selvästi epägandhilainen, selvästi periaatteeton. Gandhi olisi toiminut aktiivisesti kasvoista kasvoihin -dialogin synnyttämisen puolesta ja rakentanut yhteyksiä "hyvien" Serbian kanssa. Oliko kyseessä todellakin väkivallattomuus-strategia, kun samaan aikaan pyydettiin NATOa suojelemaan, mahdollisesti pommittamaan Serbian aluetta Kosovon

itsenäisyyden puolesta? Tiedän, että tri Rugova oli koko ajan tietoinen tästä ongelmasta, mutta kovalinjalaiset ja sotilaallis-romanttiset höyrypäävät eivät halunneet kuulua sanakaan neuvotteluista. "Me OLEMME jo itsenäisiä, joten mistä meidän pitäisi puhua fasistisen Serbian kanssa", he voisivat sanoa.

Epägandhilaista oli myös usein julkituotu kannatus kovemmille sanktioille Serbiaa ja serbejä kohtaan. Todellinen gandhilainen ei pidä vastapuolen vahingoittamista mielekkäänä, kaikkein vähiten vastapuolen viattomien kansalaisten vahingoittamista. Edelleen kovin yleinen serbien stereotyyppittäminen: "kun olet nähnyt yhden serbin, olet nähnyt ne kaikki - ja ne on kaikki pahoja" oli suuri virhe. Ja vielä suurempi virhe - gandhilaisesta näkökulmasta - oli se, että LDK ei sisällyttänyt rauhan- ja ihmisoikeuskasvatusta tai konfliktinratkaisukoulutusta vaihtoehtoisiin kouluihin. He eivät myöskään yrittäneet rakentaa yhteyksiä paikallisiin tai muualla asuviin serbeihin. LDK:lla on tiedotuskeskuksia eri puolilla maailmaa, mutta ei Belgradissa, missä sellaista eniten tarvittaisiin!

Myös poliittisen luovuuden ja toimintatarmon suhteen on ollut ongelmia: on ilmiselvää, että kosovonalaanien johto on elätellyt useita illuusioita tai suuria mutta epärealistisia toiveita: a) että Kosovo sisällytettäisiin Daytonin prosessiin b) että maailma ei tunnusta Kosovon asemaa Jugoslavian

maakuntana ja c) että maailman tuki kosovonalaanien ihmisoi-keuskamppailulle tarkoitti tukea itsenäiselle Kosovon tasavallalle. Kun nämä toiveet osoittautuivat tyhjiksi, johto menetti aloitekykynsä ja lamaantui. Ei ollut mitään perääntymisstrategiaa eikä päämääriä tai keinoja uudelleenarvioitu. Julkinen keskustelu tukehtui ja ihmiset alkoivat jättää LDK:n. Se on surullista, mutta niin se vain on," sanoo Oberg.

"Joten onko aseellinen taistelu vaihtoehto? Ei tietenkään, se on tökerö erehdys, vaarallinen älyllinen ja moraalinen oikosulku. Kuulemme yhä uudelleen ja uudelleen, että se on ymmärrettävää, ihmiset ovat niin turhautuneita. Mutta maanalainen, laitton aseistautuminen alkoi 5-6 vuotta sitten, ei viime vuonna."

Monet ovat kritisoineet Rugovaa 'passiivisen' väkivallattomuuden valitsemisesta. He ovat halunneet aktiivisempaa, näkyvämpää toimintaa. Miksi järjestää vaaleja, kriitikot voivat sanoa, kun kaikkien kuluneiden vuosien ajan Rugova on kieltäytynyt kut-sumasta Kosovon parlamenttia koolle? Miksei järjestetä mielenosoituksia ja rauhanomaisia marssseja ja lakkoja kaikkialla alueella, miksei järjestetä istuma-lakkoja, töidenhidastamista, kansalaistotellamattomuutta, tehtaiden sulkemisia - kaikki väkivallattomasti?

"Nämä ovat erittäin hyviä kysymyksiä," sanoo Jan Oberg. "Ymmärtäkseni Rugovan johto ei koskaan harkinnut väestön kouluttamista ja harjoittamista tällaiseen toimin-

taan - joka olisi vaarallista ilman tällaista harjoit-tautumista. Toisaalta meidän täytyy käyttää sanoja huolellisesti tässä - rinnakaisten yhteiskunnallisten instituutioiden pystyttäminen ei ole erityisen passiivisuuden osoitus. Mutta, tämän lisäksi on sanottava, jotakin puuttui - koska kyseessä EI OLLUT gandhilainen väkivallattomuus-politiikka."

Miten ikinä onkaan, Rugova vastaa nykyään, että olosuhteet huomioon ottaen valittiin oikeat toimintatavat - jos olisi käytetty radikaalimpia keinoja "emme olisi nyt tässä", kuten hän sanoi minulle hiljattain. Paradoksaalista tosin on se, että ainoan kerran Kosovon parlamentti on kokoontunut tämän vuoden heinäkuussa; tuskin siis turvallisimpana mahdollisena aikana, kun provincessa käytiin samaan aikaan raskaita taisteluja. Kokoontuminen kuitenkin sallittiin ja kokouksen lopussa järjestetyt seremoniat kestivät n. 20 minuuttia, ennen kuin kansanedustajat lähtivät. Merkillepantavaa on, etteivät Serbian viranomaiset yrittäneet estää tai keskeyttää kokousta..

Jo jonkin aikaa albanialainen oppositio-ölymystö ja -poliitikot ovat syyttäneet LDK:a/Rugovaa epädemokraattisuudesta, joustamattomuudesta ja kyvyttömyydestä rakentaa konsensusta. Että hän ei kuuntele, tai kuuntele muttei tee mitään. Jotkut sanovat jopa, että hänellä on salainen sopimus Milosevicin kanssa. "Todellakin vaikuttaa oudolta" sanoo Jan Oberg,

“että maaliskuun vaalien jälkeen ei ole muodostettu hallitusta. Ja tapa, jolla uusi - aivan liian suppea - neuvotteluryhmä muodostettiin oli täysin läpinäkymätön. Monet näistä älymystön edustajista hyväksyivät tällä hetkellä KLA/UCK:n kritiikittömästi ja sanovat, että ‘väkivallattomuuden vaihtoehto on aseellinen taistelu.’

Kuitenkin, ensinnäkin on mahdollista pitää KLA/UCK: de-mokraattisempana tai suvaitsevampana muita näkemyksiä kohtaan kuin Rugovan johtoa. Itse asiassa se on kieltäytynyt asettumasta minkäänlaisen demokraattisen kontrollin alle tai ottamasta minkäänlaista julkista vastuuta, monet toimivat väärillä nimillä eikä kukaan tunnu tietävän, kuka johtaa mitään osastoa ja kuka on vastuussa mistäkin toimenpiteistä. Kosovon tasavallan kansalaisille ei ole tarjottu mitään mahdollisuutta ilmaista käsitystään siitä, tulisiko väkivallattomuudesta siirtyä militanttiin politiikkaan tai avoimeen aseelliseen taisteluun. Surullista kyllä, Kosovon kansalaiset ovat tällä hetkellä sekä KLA:n oman toiminnan ja pakkovärväyksen että heitä ankarasti koettelevien serbijoukkojen vastahyökkäysten uhreja.

Toisekseen on mielenkiintoista huomata, että Adem Demaqista on tullut KLA:n poliittinen johtaja tai ainakin puhemies Jo hyvän aikaa Demaqi on kannattanut “Balkania”-ratkaisua, joka sisältää muun muassa sen, että Kosovosta tulisi Jugoslavian kolmas tasavalta. Vaikka tämä voidaan nähdä askeleena kohti eroamiasta, se on varsin mallittilinen vaatimus verrattuna Rugovan maksimalistiseen itsenäisyystavoitteeseen. Keinoista puhuttaessa Demaqi kannatti vielä hiljattain maksimalistista aktiivista väkivallattomuutta vastakohtana Rugovan minimalistisille keinoille. Siis KLA on valinnut edusmieheksen henkilön, joka on kannattanut tavoitteita ja keinoja, jotka ovat täysin päinvastaisia KLA:n omiin verrattuna! Niinpä Demaqi onkin äkkiä radikalisoitunut retoriikkaansa.

Joten kyllä, Rugovan politiikassa on ristiriitaisuuksia ja näyttää siltä, että hänen johtamansa liike on menettänyt näkemyksensä ja toimintakykynsä. Kuitenkin nämä ristiriitaisuudet tuntuivat olevan huomattavasti suurempia opposition joukoissa, Öberg painottaa. Vaikka Rugova on harjoittanut “symbolipoliittikkaa”, hänellä on silti yksi merkittävä etu puolellaan: hänellä ei ole verta käsissään.

Mieleen nousee kysymys, kuinka kauan kestää ennen kuin väkivaltaa kannattavat ja sitä harjoittavat albaanit ymmärtävät, että väkivalta tekee KAIKEN process, KAIKKI settlement ja KAIKEN tulevaisuuden vaikeammaksi, ei helpommaksi. KLA on jo epä-onnistunut neljällä tavalla: 1) moraalisesti, koska se aloitti terrorilla ja on ilmoittanut aikovansa palata siihen, 2) sotilallisesti, koska se arvioi “voimatasapainon” väärin, se uskoi pystyvänsä vapauttamaan kaupunkia ja pitämään niitä hallussaan sekä saavansa apua NATO:lta 3) poliittisesti, koska sen puhemies puhuu kaikista albaaneista yhdessä valtiossa ja 4) demokraattisesti, koska se ei ole aito sissiliike, joka liikkuu ihmisten joukossa “kuin kala vedessä” ja jota väestö rakastaa. Pelko on kaikkialla.

Mutta onko periaatteellinen väkivallattomuus aivan liian heikko lähtökohta Belgradin kaltaista sortohallitusta vastaan? “Emme tiedä vastausta tähän,” sanoo Öberg. “Sitä ei ole kokeiltu Belgradissa eikä Kosovossa (eikä sivumennen sanoen muuallakaan ex-Jugoslaviassa). Mutta kyseessä oli juuri väkivallaton kansanliike, joka pani lopun Marcosin hallinnolle Filippiineillä, shaahin Iranille ja mobilisoi maailman mielipiteen Vietnamin sotaa vastaan. Samanlainen liike teki lopun autoritaarisesta kommunismista Puolassa Solidaarisuuden muodossa ja toteutti ‘samettivalankumouksen’ Tšehkoslovakiassa. Mitä olisi tapahtunut, jos nämä liikkeet olisivat taistelleet aseellisesti paljon itseään vahvempia vihollisia vastaan? Rauhanliike, naiset, toisinajattelijat JA Mihail Gorbatsšov tekivät - väkivallattomasti - lopun kylmästä sodasta ja tasoittivat tien maailman ydinasevarastojen merkittävälle supistamiselle. Nämä eivät ole pieniä saavutuksia ihmiskunnan historiassa!” - painottaa TFF:n johtaja Öberg, “mutta, totta, tiedotusvälineissä niitä ei koskaan esitelty väkivallattomuuden voittolina, joten sen mahdollisuudet ovat jääneet suurimmaksi osaksi piiloon.”

Hän vetää yhteen: “Aivan kuten aseellista taistelua voidaan käydä monilla eri tavoilla, niin voidaan käydä myös väkivallatonta kampaailua. Passiivisen väkivallattomuuden vaihtoehto ei ole väkivalta ja terrori, ei edes kun ollaan vastakkain väkivallan ja terrorin kanssa. Vaihtoehto on erilainen, periaatteellinen - ja tietenkin aktiivinen - väkivallattomuus, joka ei perustu päiväunipoliittikkaan vaan reaali-politiikkaan Mahatma

Gandhin ja Martin Luther Kingin tradition hengessä.

Kosovo on vuosikymmenten ajan ollut loistava esimerkki Gandhin kuuluisasta lausumasta, jonka mukaan “periaate silmä silmästä tekee ennen pitkää koko maailman sokeaksi”. Kovan linjan poliitikot ja liipaisinherkät ihmiset molemmilla puolilla ovat olleet sokeita jo kyllin pitkään. Kaikkien pitäisi nyt kyetä NÄKEMÄÄN, että väkivalta, jota myös albaaniosapuoli on nyt yrittänyt, ei toimi. Ja jos toimisi, vapautusta Kosovasta tulisi kasarmivaltio, sorron kyllästävä valtio, kuvajainen siitä valtiosta josta se erkaantui ja - mahdollisesti - sisällissodan näyttämö.

Periaatteellisen väkivallattomuuden mahdollisuuksia ei ole käytetty loppuun Kosovo/assa. Itse asiassa niitä ei ole vielä ko-keiltukaan. Uusien voimien täytyy keksiä se uudelleen. Itse asiassa se on ainoa keino, jolla voidaan saavuttaa käyttökelpoinen ratkaisu. Voi ihmetellä miksi kansainvälinen yhteisö, vasemmalta oikealle, kohottaa niin monta pimeiden aikakausiin ääntä kannattaen järjestömästi NATO:n väkivaltaa AINOANA ratkaisuna. Mitä vikaa on tilanteen analyysiin ja johdonmukaisiin konfliktinratkaisuperiaatteisiin perustuvassa väkivallattomuudessa? Mikseivät diplomaatit, asiantuntijat ja tiedotusvälineet kiinnittä huomiotaan tällaisen strategian mahdollisuuksien tutkimiseen ja sen vahvoista puolista kertomiseen?

Teksti “Kosovon sodan ehkäiseminen ei epäonnistunut - se haluttiin” on TFF:n PressInfo no 42 “The Kosovo War No Prevention Failure, All Had an Interest in It” (17.8.1998), teksti “Aika kokeilla väkivallattomuutta Kosovassa” taas TFF:n PressInfo no 46 “Time to Try True Nonviolence in Kosovo/a” (4.9.1998). Alueen nimestä voisi todeta, että Kosovo on albaniankielinen versio, kansainvälisesti yleisemmin käytetty Kosovo taas serbin (tai serbokroatian...) kielinen. Käännöksessä on useimmiten seurattu tämän suhteen alkutekstiä, jossa vilahtelevat asiayhteydestä riippuen molemmat.

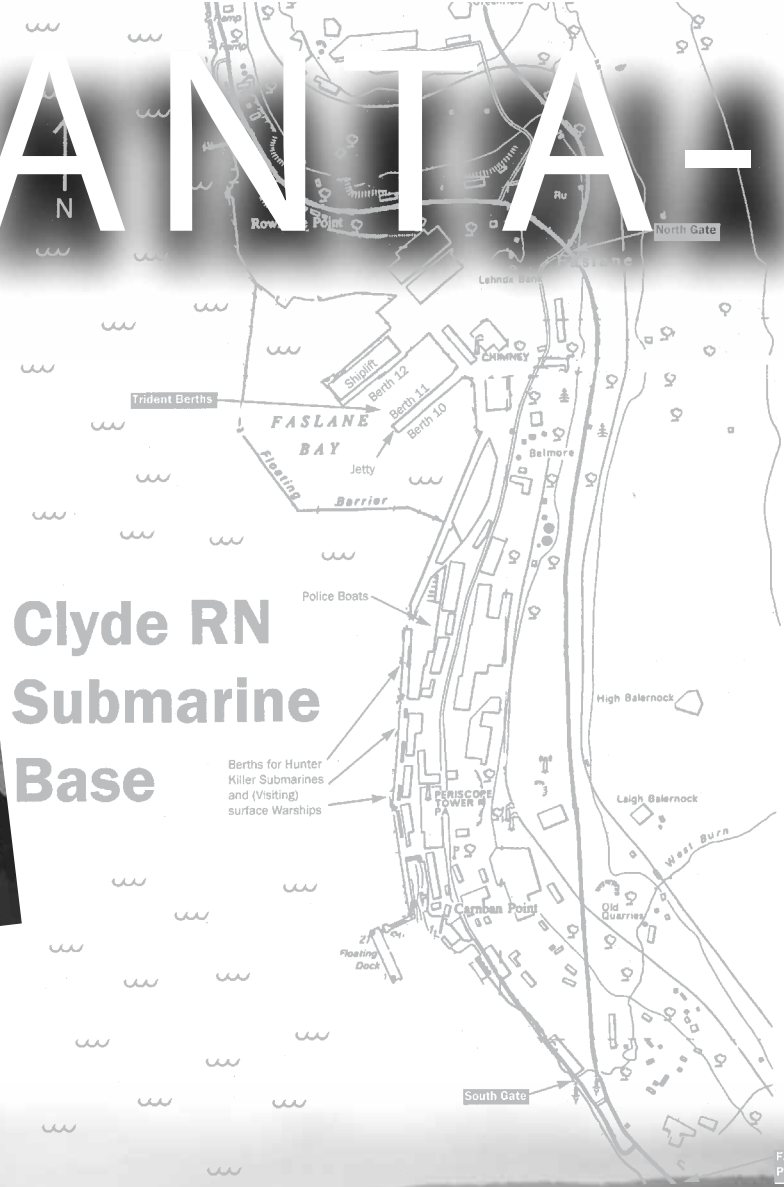
Lisää samankaltaista analyysia sekä Kosovasta että muistakin asioista löydät TFF:n kotisivuilta.

Transnational Foundation for Peace and Future Research
Vegagatan 25, S - 224 57 Lund, Sweden

AURANITA

Clyde RN Submarine Base

Faslane Peace Camp

Usein juuri vastarintaliikkeet toimivat maanalaisesti julkisia organisaatioita vastaan. Aurantakojaliikkeen kohdalla tilanne on päinvastainen. Yksi auran-takojien toiminnan pääperiaatteista on avoimuus, mutta vastapuolen toimintakyky perustuu salailuun. Aseteollisuus, joka kuitenkin on valtioiden tukemaa toimintaa, tarvitsee valtavasti henkistä ja fyysistä energiaa peittääkseen jälkensä täällä länsimaissa - jotta kaikkein pahimmat jäljet aseviennin kohdamaissa eivät näkyisi. Samoin suora yhteys rauhanomaisen ydinvoiman ja ydinaseiden välillä yritetään tehdä näkymättömäksi.

Sen sijaan avoimuus tuo energiaa aurantakojaliikkeeseen. Se on tärkeä ylläpitävä osa positiivisen energian kehää, joka ympäröi rauhantoimintaa. Ja kun vastapuolelta avoimuus puuttuu, ovat aurantakojat avoimia heidänkin toimista kaiken tietonsa mukaan. Tiedon on oltava julkista, sillä rauha on mahdollinen vain, kun yhteiskunnan eri osapuolet eivät pelkää toisiaan, ja sitä, min-kä todella tuntee, ei tarvitse pelätä.

Tässä lehdessä kerromme ydinaseista ja etenkin niiden vastaisesta toiminnasta. Haluamme siis asettaa painopisteen positiiviselle alueelle: jotakin on mahdollista tehdä. Huomiomme pääkohteena on nyt meneillään oleva Trident2000 -kampanja, joka tähtää Skotlannissa olevien ydinsukellusveneiden aseistariisuntaan. Tähänkin kampanjaan ehdit vielä mukaan, mutta jos nyt ei ole aikasi, on (valitettavasti, mutta rohkaisevasti) todettava, että rauhantyön tarve tuskin vuosituhannen vaihteeseen loppuu.

Vasara kädessäsi tai ei - toivotamme rauhallisia sukelluksia elävissä merissä.

Seikku Salo

Kolmikärjen muutos auranteräksi Trident Ploughshares 2000

Trident (suom. kolmikärki) on Isobritannian ja USAn yhteinen ydinasejärjestelmä, joka perustuu samannimisille ydinsukellusveneille. Jokainen aluksista pystyy kantamaan 96 ydinkärkeä, joista jokaisen lataus on 100 kilotonnia. Vertauksen vuoksi Hiroshimassa räjähtäneen pommin lataus oli 12 kilotonnia. Järjestelmään kuuluu myös saattoveneitä, tehtaita, radiomajakoita jotka ohjaavat ohjuksia ja niin edelleen. Isobritanniassa on nyt kolme Tridentiä, ja neljännen uhataan valmistuvan ennen vuoden loppua. Niistä yksi on jatkuvasti partiolla, valmis iskemään takaisin. Trident on itsessään maailman tuhokkyysisin ase.

Aurantakojat

Trident Ploughshares 2000 on osa aurantakojaliikettä, joka sai alkunsa USAssa vuonna 1980, jolloin Vietnamin sotaa vastaan toimineet ihmiset etsivät uusia toimintamalleja. Ensimmäisessä aurantakojatoimessa aseistariisuttiin ydinkärkiä puusepänvasaroilla, ja tekijät eivät yrittäneet vältellä kiinnijoutumista, vaan odottivat poliisia ja tuomiota mahdollisuutena keskustella teoistaan, ottaa niistä vastuu. Siinä hengessä liike on jatkanut, ja yli 60 aurantakojatoimea on tehty eri maissa. Tärkeänä osana aurantakojaliikettä on väkivallattomuus, eli että ketään ei vahingoiteta liikkeen toimissa henkisesti eikä fyysisesti.

Aurantakojatoimi on käytännön aseistariisuntaa, mutta myös symbolisia kehoituksia muille jatkaa työtä. Usein aurantakojaryhmät valitsevat nimittäin aseistariisua vain osan aseista joihin pääsevät käsiksi, joko niin että vasaroi vain paria asetta, tai niin että jättää pari asetta vasaroimatta. Ajatus on kuitenkin sama: minä en yksin pysty aseistariisumaan kaikkia maailman aseita.

Olen tehnyt sen miin tällä kertaa pystyn, nyt on sinun vuorosi.

Joitain aurantakojia on aiemmin jätetty syyttämättä, mutta ensimmäinen ryhmä joka vapautettiin oli Seeds of Hope-ryhmä, jonka neljä jäsentä aseistariisuiivat Hawk-hävittäjäkoneen jota oltiin myymässä Indonesiaan. Heidän puolustuksensa perustui sille että he

olivat tehneet parhaansa estääkseen Itä-Timorissa tapahtuvan kansanmurhan. Muihin riisuttuihin aseisiin kuuluu kaikkea rynnäkkökiväreistä JAS-koneisiin, sin-goista Trident-sukellusveneeseen. Toinen koskaan tehty aurantakojatoimi nimittäin tapahtui niin että aseistariisuja löysi vartiointiliikkeen pakettiauton tyhjänä Trident-sukellusveneen vesille-laskuseremonian aikana. Avaimet löytyivät virtalukosta, ja autolla hän sitten kolhaisi sukellusveneen peräsintä.

Kampanja

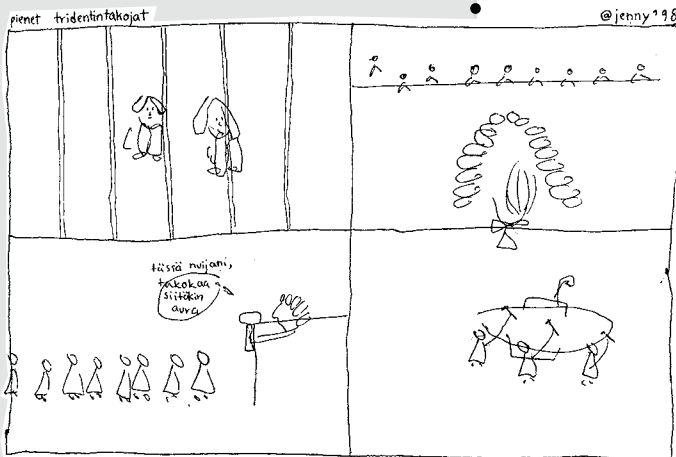
Trident Ploughshares 2000 on ottanut tavoitteekseen että kaikki brittiläiset ydinaseet poistettaisiin käytöstä ennen vuotta 2000. Kampanjaan osallistujat allekirjoittavat julistuksen jossa lupaavat olla väkivallattomia ja pyrkiä estämään ydinaserikollisuutta, sekä osallistuvat väkivallattomuusharjoituksiin.

Aurantakojatoimia kampanjaan liittyen tehdään sekä aseistariisuntaleirien aikana että niiden välillä. Kun ensimmäinen leiri alkoi, 11 elokuuta tänä vuonna, siihen osallistui yli 200 ihmistä, joista 97 olivat ehtineet sitoutua aurantakojatoimiin. Kahden viikon ajan Faslanen ydinasetukikohta Skotlannissa oli yhtä aitojen leikkaamista, blockausta ja uimista. Yli sata pidätystä tehtiin, mutta eniten huomiota saivat osakseen itse aseistariisuntaryhket. Uivat auran-takojat pääsivät aivan Trident-sukellusvenneiden vierelle ennen kuin ne huomattiin.

Jäähyväiset Tridentille?

Kampanja jatkuu, tietenkin. Ensimmäiset varoitukset tehty toimet ovat jo tuottaneet tulosta, kun kolme ruotsalaista Bread not Bombs-nimisestä aurantakojaryhmästä aseistariisuiivat Tridentiin liittyviä koneita Barrowin telakkaalueella Englannissa. Niinkin jännännimiset aurantakojaryhmät kuin Corpus Christi, Woodwoses ja Pips for Peace ovat olemassa, ja heidän aurantakojatoimia odotetaan mielenkiinnolla, samaten kuin ensimmäisiä oikeudenkäyntejä myöhemmin syksyllä, joten tylsää ei ainakaan ehdi tulla.

Markus

Aseistariisuntaleiri Skotlannissa

Aurantakojaliike kasvaa isoksi

Leiri oli elokuussa, 9.-25.8.-98 Coul-portin tukikohdan kupeessa sijaitsevassa metsässä. Ihmisiä tuli ja meni, yhteensä ehkä reilut kaksisataa. Olin itse paikalla vajaat kaksi viikkoa.

Vähän kaukanahan se oli, kun tällä kertaa lähdin yksinomaan leiriä varten, menin sinne ja tulin sieltä suoraan kotiin...harvoin olen liftannut niin pitkää matkaa, mutta kannatti ehdottomasti. Oli tärkeää voida olla mukana aloittamassa Tridentin aseistariisumista.

Aseistariisuntakampanja alkoi virallisesti 11.8. Silloin meillä oli avajaisseremonia Faslanen tukikohdan portilla. Se oli hieno... aurinko paistoi, mikä oli suuri harvinaisuus leirin aikana. Ihmisiä oli paljon, jos poliisitkin lasketaan niin monta sataa. Tukikohdan aitaan ripustettiin kokoelma banderolleja. Niitä katsellessa tuntui hauskalta se, että meitä on mukana niin monia hyvin eri tavoin ajattelevia ihmisiä, kaikki yhdessä aseistariisumassa ydinaseita. Yhdessä banderollissa luki Christian CND (CND=Campaign for Nuclear Disarmament), toisessa "The Goddess strikes back". Jotkut olivat tulleet Japanista mukanaan (h-i-r-v-e-i-t-ä) valokuvia Hiroshiman ja Nagasakin pommitusten uhreista. Paikalla oli seppä, joka oikeasti takoi raudasta tehdyn pienen sukellusveneen rauhanmerkiksi. Lisäksi oli musiikkia, tanssia ja sensellaista. Luettiin viimeisen kerran vetoamus tukikohdan komentajalle; jos he eivät vastaa meille ja aloita itse Trident-järjestelmän aseistariisumista, me aloitamme sen. Odotettiin minuutti, haudanhiljaisesti. Eikä vastausta kuulunut.

Toiminta alkoi jo samana päivänä ja leirille saatiin uutiset ensimmäisistä pidätyksistä. Meillä oli informaatioteltassa lista, johon merkittiin tiedot pidätyksistä, kuka ja missä, mihin aikaan, milloin päässyt vapaaksi, mistä syytetään. Kun itse olin pidätettynä, pääsin vapaaksi yhtäaikaan noin kymmenen

muun ihmisen kanssa keskellä yötä Clyde's Bankissa, josta on kymmenien kilometrien matka Faslaneen ja Coulportiin. "A bus from the peace camp will come and fetch you in half an hour", sanoi ystävällinen poliisi (kaikki ne olivat niin ystävällisiä...) päästäessään minut ulos O3:n aikoihin. Meidät siis haettiin "kotiin", ruoka oli nuotiolla odottamassa ja vallitsi yleinen juhlatunnelma. Samoin oikeussaleissa oli useimmiten suuri joukko ihmisiä leiriltä osoittamassa tukea. Oikeuskäsittelyjä oli useita leirin aikana ja suuri osa ajastakin kului niihin kaikkine odotteluineen. Kuitenkin varsinaiset oikeudenkäynnit ovat vasta myöhemmin, monet ensi vuonna.

Juuri se, että meitä oli niin paljon, tehtiin paljon ja ihmiset olivat valmiit tukemaan toisiaan ja tekemään niin suuret määrät työtä yhteisen hankkeen hyväksi, tuntui todella vahvalta jutulta. Innostunut juhlatunnelma syntyi aina kun uusista aktioista tuli tietoa, varsinkin silloin kun kuulttiin Titanic Trident-ryhmän, jossa suomalaiset Katri ja Hannakin ovat mukana, päässeen uimalla sisään tukikohtaan. Tukikohdassahan oli koko leirin ajan valtava erityisvartiointi, ylimääräisiä poliisejakin oli palkattu kai satoja ja rahaa käytetty miljoonia. Oltiin varauduttu siihen, että tukikohtaan varsinaista aseistariisuntaa tekemään onnistuttaisiin pääsemään vasta leirin jälkeen, kun aktioiden ajankohtia ei enää välttämättä kerrota etukäteen.

Asuimme mutaisessa metsässä ja joka päivä satoi. Metsän omistaa Georgina-niminen nainen Greenham Commonin rauhanleiriltä, joten voitiin olla varmoja että meitä ei häädetä. Mistään muusta ei periaatteessa voinutkaan olla varma. Kampanjaa valmisteltaessa oltiin käyty keskustelua siitä, kuka leirille voi tulla. Päädyttiin siihen, että kuka tahansa voi olla mukana leirillä. Ne, jotka eivät jo aiemmin olleet julkisesti sitoutuneet Tridentin väkivallattomaan aseistariisumiseen ja osal-

listuneet väkivallat-tomuusharjoitukseen, sitoutuivat leirille tullessaan toimimaan väkivallattomasti kaikissa tilanteissa, olemaan tuomatta päihteitä tai aseita jne. Leirillä järjestettiin väkivallattomuuskoulutuksia niitä tarvitseville. Kaikki myös sujui todella hyvin.

Tärkeää aurantakojaliikkeelle oli minusta juuri se, että leirin merkeissä niin suuri määrä ihmisiä saattoi kokoontua yhteen, tutustua toisiinsa ja tehdä toimintaa yhdessä. Aktioissa huomasi selvästi sen, että suurella joukolla voi tehdä paljon sellaista, mikä muuten ei onnistuisi. Pystymme myös jakamaan paljon kokemuksia ja tietoa siitä, miten tukikohtaan pääsee jne. Faslanessa olevaan pysyvään rauhanleiriin oli paljon yhteyttä, yhtenä päivänä oli CND:n suuri mielenosoitus jne.

Leiri on juuri sellainen asia, joka tekee aurantakojatoimintaa avoimemmaksi ja tuo sen useampien ihmisten ulottuville. Toisaalta oli jouduttu paljon miettimään sitä, miten avoin leiri voi olla ihmisten tulla ja mennä. Olisihan ollut periaatteessa mahdollista että kaikki olisivat joutuneet pidätetyiksi tms. Tämä pelko osoittautui kokonaan aiheettomaksi, sillä viranomaiset selvästi halusivat olla puuttumatta toimintaan. Pidätykset ja oikeudenkäynnit vain vahvistavat toimintaa ja oikeudenkäynneissä otetaan esiin kysymys ydinaseiden laittomuudesta. Siksi poliisit välttivät pidätyksiä-kuitenkin niitä oli pitkälti toista sataa. Syytteistä luovuttiin useissa tapauksissa ilman oikeudenkäyntejä.

Aktioiden tekeminen, pidätykset ja oikeudenkäynnit, kaikki leirillä elämiseen liittyvä työ, väkivallattomuuskoulutus jne. täyttivät päivät melko tiiviisti. Tuntui, ettei edes ollut aikaa tutustua niin moniin ihmisiin, etenkin kun osa oli koko ajan pidätettynä. Joka tapauksessa sain paljon anotoisia tuttavuuksia ja leirillä oli varsin hieno

»»

...
yhteishenki, varsinkin kun koolla oli joukko todella erilaisia ihmisiä. Meitä oli noin yhdestätoista eri maasta: Skotlannista ja Englannista, Ruotsista, Tanskasta, Belgiasta, Hollannista, Suomesta, USAsta... kristityistä eläkeläisistä radikaalifeministisiin naisten ryhmiin ja kävellen Belgiasta saapuneista For Mother Earth-aktivisteista meriaktioiden erityisosaajiin. Jakaminen ja toisten auttaminen oli myös todella erityistä. "tässä on auton avaimet, tulkkaa vaan kysymään niin meidän autoa voi lainata..." "minulla on piano mukana tuolla asuntovaunussa, sitä sopii tulla soittamaan..." "meidän märkäpukuja ja kanootteja voi lainata vapaasti..." "haluatko ruokaa..." "kuka tarvii kyytiä..." Leirillä kaikki maksoivat osallistumisesta sen verran kuin pystyivät. Jos jollain ei ollut rahaa vaikka mennä bussilla Faslaneen, voi rahaa ottaa leirin kassasta.

Pidimme suuria yhteisiä kokouksia iltaisin. Niissä lähinnä käytiin läpi erilaisia tiedotusasioita ja usein tehtiin lopuksi kierros, jossa jokaisella oli mahdollisuus sanoa jotain päivän tapahtumista ja tunnelmista. Suunnitelmia ja päätöksiä tehtiin aamuisin pienemmissä kokouksissa, joissa oli edustaja jokaisesta ryhmästä. Toisaalta usein oltiin esim. oikeudenkäynnissä silloin kun olisi ollut aamun kokous. Ylipäätään toiminta täytti leirin niin totaalisesti, että yhteiselle keskustelulle ja pohdinnalle ei niin helposti löytynyt aikaa.

Tämän leirin oli kuitenkin tarkoitus olla vasta alku, ensimmäinen laatuaan. Kampanja jatkuu ensi vuoden loppuun asti ja suunnitteilla on myös viisi lyhyempää, noin viikonlopun mittaista toimintaleiriä Coulportissa/Faslanessa: Marraskuussa n. 14.-15. sekä ensi vuonna 13.-14.2., 15.-16.5., 14.-15.8. ja 13.-14.11. Sinne!

Anna

MUKAAN ASEISTARIISUMAAN TRIDENTIA?

Kampanja jatkuu vuosituhatluppuun saakka ja siihen voi tulla mukaan.

Aurantakojaryhmä

Aktivistit järjestäytyvät pieniin toimintaryhmiin. Ryhmän muodostaminen voi olla hankalaa, mutta monilta se on kuitenkin onnistunut. Kun löytyy muutama kampanjaan mukaan tahtova "hengenheimolainen", voi työ alkaa. Suuri osa valmisteluista tehdään ryhmissä ja ryhmässä järjestetään pelkojen ja hankaluuksien voittamiseen tarvittava tuki.

Yhteydenotto "core groupiin"

"Core group" Isossa-Britanniassa koordinoi kampanjaa ja pitää yhteyttä kaikkiin mukana oleviin aktivisteihin.

Käsikirja

"Tri-Denting it handbook", kampanjamateriaali, jonka kaikki aktivistit lukevat. Kampanjamateriaaliin kuuluu myös video, jossa on paljon hyödyllistä tietoa.

Väkivallattomuusharjoitus

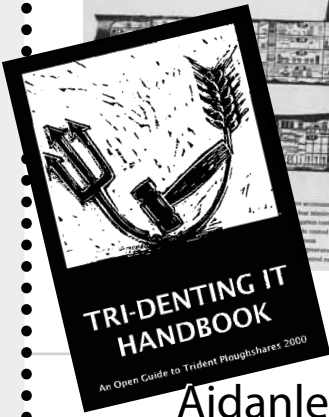
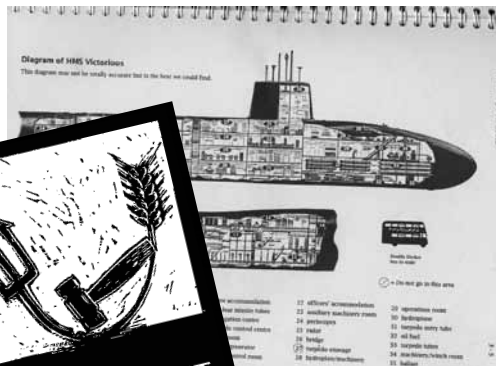
Kaikki toiminnassa mukana olevat ryhmät käyvät yhdessä läpi viikonlopun mittaisen työpajan, jossa perehdytään väkivallattomuuden ideoihin ja käytäntöihin sekä turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin.

Sitoumus

Kaikki aktivistit allekirjoittavat julkisen sitoumuksen. Sitoudumme aseistariisumaan Tridentin omalla suoralla toiminnallamme, joko itse hajottamalla asejärjestelmää tai tukemalla niitä, jotka sen tekevät. Tärkeää on se, että julkisuudessa ilmoitamme toimivamme täysin väkivallattomasti ja rauhallisesti kaikissa tilanteissa. Kampanjan avoimuuteen kuuluu se, että nimemme

ja osoitteemme julkaistaan/on julkaistu etukäteen.

Jos olet kiinnostunut muodostamaan aurantakojaryhmään, voit ottaa yhteyttä tukikampanjaan ja kysellä neuvoja. Jos tahdot tehdä jotakin muuta kampanjan merkeissä, olet tervetullut mukaan tukikampanjaan. Ks. osoitelista.

"We all have the power to disarm."

Aidanleikkaaja vapautettu Isobritanniassa

Neljä naista vapautettiin syytteistä vahingonteosta Aldermastonin ydinasetiloksen uloim-malle aidalle 21 maaliskuuta 1996.

Oikeudenkäynnistä oltiin odotettu kuusi-viikkoista draamaa, mutta se lopatti toisena päivänä kun valtion syyttäjä kertoi jättävänsä todisteet vahingonteosta pois tapauksen käsittelystä. Vaikka tuomari kyseli syyttäjältä missä ongelma piili, tämä ei kyennyt vastaamaan, eikä myöskään selittänyt miksi ongelmat syyttämisessä olivat ilmenneet vasta oikeudenkäynnin alettua, kun naiset jo avoimesti olivat tunnustaneet poistaneensa useita satoja metrejä aitaa ja aiheuttaneensa yli 300 000 markan edestä vahinkoja.

Naiset, Katrina Howse, Jean Hutchinson, Yo-lande Kriek sekä Erica Wilson, olivat varmoja siitä että

syyttäjä halusi estää todistusaineiston esittelyä valamiehistöille. Heidän puolustuksensa perustui nimittäin ydinaseiden laittomuudelle kansainvälisen lain mukaan, ja heillä oli todistajinaan mm. kansainvälisen oikeuden asiantuntioita.

Naisille korvattiin oikeuskulut, ja voimapihdit joilla aitaa oltiin leikattu palautettiin heille. Syyttäjän päätös oli yksi monesta samankaltaisesta eri puolilla maailmaa. Varsinkin ydinasevaltiot ovat haluttomia päästää Haagin kansainvälisen tuomioistuimen lausunnon ydinaseiden laittomuudesta käytettäväksi todistusaineena ja sitä kautta osaksi kansallista oikeusjärjestelmää.

Tanssii Tridentin kanssa Hannan ja Katrin tarina

17 elokuuta, maanantain aamuyön pimeimpänä aikana, se tapahtui. Rantajuhlat aivan sukellusvenetukikohdan vierellä, aitojen leikkaamista ja hälytyslaitteistojen laukaisua eri paikoilla sen ympäristöllä. Mutta tärkeimpänä kaikesta, kolme hiljaista uimaria, joista muut yrittivät vetää huomiota. Märkäpuvut pitävät pinnalla ja lämpimänä, joten uiminen sujuu vaikka vesi onkin kylmää, ja Katri Silvonen Suomesta, Krista van Velzen Alankomaista sekä Rick Springer USAsta pääsivät lujasti vartioidulle sukellusvenealueelle, uivat sisään aukoista siinä suojaoponttoonirivistössä jonka tarkoituksena on estää juuri sukeltajia, ja pääsivät aivan Tridentin kylkeen ennen kuin heidät huomattiin.

”Nainen juoksi ja aloitti hälytyksen ja otti maasta jonkin konetuliaseelta näyttävän. Jos olisin päättänyt ottaa mukaan sukellusvarustukset, niin olisin helposti voinut sukeltaa ja vasaroida sukellusvenettä veden alta vaikkapa vartin verran, ilman että kukaan olisi voinut pysäyttää minua, mutta me olimme päättäneet että se ei olisi reilua” kertoo Rick. Mukanaan uimareilla oli puusepänvasaroita, pihtejä

sekä siirappipurkkeja, joilla sukellusveneen radiomastoja tai muita ulkopuolella sijaitsevia vau-rioituvia osia olisi voinut aseistariisua.

Kolme päivää myöhemmin, kun kaikki oltiin päästetty vapaiksi odottamaan oikeudenkäyntiä, Krista ja Katri toistivat toimen, ja pääsivät uimalla aivan yhtä lähelle kuin edellisellä kerralla. Kun heidät vielä tälläkin kertaa vapautettiin, he tekivät kolmannen yrityksen, ja ennen 26 elokuuta Hanna Järvinen ja Katri Silvonen Suomesta ja Krista van Velzen Alankomaista tekivät kolmannen ja neljännenkin yrityksen väkivallattomasti aseistariisua Tridentin. Sen jälkeen viranomaiset ilmeisesti tympääntyivät siitä että eivät pysty tekemään mitään pysäyttääkseen ihmisiä ennen Trident-aluetta, ja vangitsivat kaikki kolme odottamaan oikeudenkäyntiään. He ovat kaikki ainakin syyskuun loppuun asti vangittuina skotlannin ainoassa nais-vankilassa.

Miksi väkivallaton toiminta?

Väkivallattomuus on valittu kantavaksi periaatteeksi Trident Ploughshares 2000-projektiin. Tähän on lukuisia hyviä syitä.

Keinojemme Tridentin vastustamisessa täytyy sopia yhteen sen kanssa, mitä tahdomme Tridentin tilalle. Meillä on mielessä maailma, jota ei hallita väkivallalla. Maailma, joka sen sijaan pohjautuu yhteistyöhön, suvaitsevaisuuteen ja valmiuteen etsiä ristiiriitoin luovia ratkaisuja, ilman väkivaltaa. Tämä on tapa, jolla työskentelemme toimintaryhmissä. Trident sitävastoin edustaa loogista seurausta ajattelusta, joka pohjautuu voimakkeilla hallitsemiseen ja tuholla uhkaamiseen. Osana päämäärämme on näyttää, että aktiivinen väki-vallattomuus voi olla voimakkaampaa kuin tappavinkaan ase. Tämä on täysin mahdollista.

Uhmaamme erittäin väkivaltaista järjestelmää. Väki-valta on tavanomainen tapa vastata haasteeseen. Järjestelmä on suunniteltu vastaamaan väkivaltaiseen haasteeseen suuremmalla väkivallalla, mutta sillä ei ole paljon kokemusta väkivallattoman vastarinnan käsittelystä. Meidän on siksi oltava valmistautuneita kohtaamaan väkivaltaa ja pysyttävä tyyninä ja rauhallisina. Yritämme tuoda uutta ja luovaa dynamiikkaa umpikujassa olevaan tilanteeseen. Väki-valta ei sellaista saa aikaan.

Väkivallaton väliintulo merkitsee luonteeltaan väkivaltaisen tai epäoikeudenmukaisen tilanteen tuomista laajemman huomion kohteeksi ja tilanteen muuttamista. Emme pyri lyömään jotakin vihollista voittajahäviöjä-tilanteessa. Sen sijaan pyrimme muuttamaan tilannetta niin, että kaikki voittavat.

Väkivaltainen konflikti pyrkii epäin-himilistämään vastapuolen niin että heidän vahingoittamisensa tuntuisi oikeutetulta. Väki-vallaton konflikti katsoo aina nimikkeen ja univormun tuolle puolen, pyrkii silkan ihmisyyden tasolle. Jopa siinä tapauksessa että vastustajamme ovat aggressiivisia tai väkivaltaisia, pysymme rauhallisina ja yritämme ymmärtää heidän asemaansa. Täydellinen aseistariisunsa kysyy kaikkien tukea ja aktiivista osallistumista. Itse asiassa jotkut samoista ihmisistä, jotka ovat vastapuolenamme tässä aurantakoja-kampanjassa, joutuvat täydentämään meidän aloittamamme aseistariisunna tekemällä päätökset ja varsinaisesti poistamalla ydinkärjet. Meidän täytyy elää toistemme kanssa.

(Tri-denting it handbook, käännös Anna Tuominen)

Krista & Katri

Konsensus on käytössä periaatteessa kaikissa aurantakojaryhmissä. Konsensus tarkoittaa tavallisessa kielenkäytössä mielipiteiden yhdenmukaisuutta. Päätöksentekomuotona konsensus kuitenkin on tapa tehdä päätökset yksimielisesti. Lähdekohtana on että ryhmä tekee yhteisen päätöksen, jonka kaikki voivat hyväksyä. Se ei tarkoita sitä, että päätöksen täytyisi kaikkien mielestä olla paras ajateltavissa oleva.

Päätöksentekomuoto on liikkeen käytössä siksi, että se pyrkii kehittämään demokraattisempia rakenteita sopusoinnussa vastarintataistelun päämäärien kanssa. Konsensuksen käytön voi kuitenkin ymmärtää myös välttämättömyytenä; olisi todennäköisesti vaikeaa saada vapaaehtoiset aktivistit hyväksymään enemmistöpäätöstä koskien niitä riskejä, jotka he tulevat aktiivisesti ottamaan. Enemmistölle voi tuskin antaa oikeutta päättää, tuleeko aktivistin asettua alttiiksi vuoden vai kymmenen vuoden van-kilatuomiolle.

Konsensusta käytetään yleensä pienehköissä, enintään kahdeksan hengen ryhmissä, joissa osallistujilla on yhteinen päämäärä, mutta joskus myös suurissa ryhmissä. Jos osallisena on monta ihmistä, jaetaan suuri ryhmä yleensä useampaan pieneen päätöksentekoryhmään, jotka kommunikoivat edustajien välityksellä. Aurantakojaryhmät eivät yleensä ole 10-12 henkeä suurempia mutta toimen tai oikeu-

denkäynnin yhteydessä voi tukitoimintaan osallistuvia olla vielä paljon useampia.

Kun päätöksiä tehdään, käytetään jotakin yllä kuvattua kokouskäytännön toisintoa. Jokaisella osallistujalla on tällöin veto-oikeus, ja hän voi estää päätöksen, joka sotii täysin hänen käsityksiään vastaan. Silloin ryhmä yrittää päästä yksimieliseen päätökseen antamalla e-nem-män aikaa keskustelulle, selvennyksille, kysymyksille, tutkimuksille jne. Osa ryhmistä käyttää jopa hiljaisuutta, leikkiä, meditaatiota

tai ruko-
usta pää-
töksen
saavut-

tamiseksi.

Tavallisesti noudatetaan vahvasti kaavamaisista rakennetta kun erilaisia vastuutehtäviä jaetaan kokouksen osallistujille sen kaavan mukaan jota joskus kutsutaan "vaihtoehtoiseksi kokoontumistekniikaksi". Kokouksen "helpottaja" jakaa puheenvuorot

ja johtaa kokousta, "tunnelmanhelpottaja" havainnoi ja helpottaa hyvää ryhmätunnelmaa, "syrijännätarkkailija" valvoo ja puuttuu syrjivään käyttäytymiseen sille alttiiksi joutuneen puolustukseksi. Tunnelmanhelpottajalla on myös sovittelijan rooli kiistatilanteissa. Eri roolit kiertävät, jotta pätevyys ja vastuu kyettäisiin jakamaan tasa-arvoisesti. Useat ryhmät käyttävät myös muita rooleja riippuen siitä mitkä taipumukset ja ristiriidat aiheuttavat niissä ongelmia.

Trident-ydinsukellusveneen aseistariisumista yrittäneet ruotsalaiset aurantakojat-aktivistit pidätetty Barrow-In-Furnacessa

Tänä aamuna, sunnuntaina 13 syyskuuta, kolme ruotsalaista rauhanaktivistia pidätettiin Barrown ydinsukellusvenetuki-kohdassa epäiltynä vahingonvaurion yrityksestä. Yksi heistä oli alkanut aseistariisua sotilaskalustoa HMS Vengeancen telakan ulkopuolella. Rakenteilla oleva HMS Vengeance on brittiläislaivaston neljäs ja viimeinen Trident-ydinsukellusvene.

Vasaroin varustautunut "Leipää, ei pommeja"-aurantakojaryhmä esitti lausuntonsa: "Läntisen maailman sotilaallinen mahti on suurin este oikeudenmukaisemman taloudellisen

järjestelmän luomiselle. Länsimaailman ei tarvitse pullistella sotilaallisia lihaksiaan pitääkseen kehitysmaat vallassaan, mutta sotilaallinen voima on kuitenkin jatkuvan sorron tae. Ydinaseet ovat suurin sotilaallinen uhka. Olemme toimineet ensimmäisen maailman etuoi-keutettuina kansalaisina koska ydinaseet ovat uhka kaikkia eläviä ihmisolentoja ja tulevia sukupolvia kohtaan. Ihmiskunta elää pelon vallassa niin kauan kuin ydinaseita on olemassa."

Kolme aktivistia ovat: 29-vuotias sairaanhoitaja Annika Spalde, joka opiskelee kansainvälisiä suhteita Göteborgin yliopistossa, 33-vuotias saman yliopiston rauhantutkija Stellan Vinthagen ja 38-vuotias entinen kaupunginvaltuutettu, kirjailija ja Gambiassa toimivan Aid Charityn toimihenkilö Ann-Britt Sternfeldt Länghemista. Ryhmä kuuluu Ruotsin aurantakojaliikkeen

seen ja on osallistunut myös Trident Ploughshares 2000-leirille Coulportin Trident-ydinkärkitukikohdan luona Skotlannissa. Kuusi TP2000-ryhmän aktivistia on tällä hetkellä vankilassa Skotlannissa.

Aurantakojaliike on ottanut nimensä vanhan testamentin profeettojen Jesajan ja Miikan kehoituksen "takokaa miekat auroiksi" mukaan. Aurantakojaliike alkoi 1980 Yhdysvalloissa. Liikkeen toimintaan kuuluu tiukka pidättäytyminen väkivallattomissa toimintatavoissa, asejärjestelmien aseistariisuminen ja se, että aktivistit ottavat täyden juridisen vastuun aseistariisunsa liittyvistä teoistaan.

Ryhmä on tällä hetkellä vankina ja kuulusteltavana Barrown poliisiasemalla.

sukelluspuku
vasara, ruokaöljy;
muuta ett tarvitsekaan

Oikeudessa

Katri Silvonen ja Hanna Järvinen sekä hollantilainen Krista Van Veltzen ovat ensimmäistä kertaa oikeudessa 29. syyskuuta. Muita oikeuskäsittelyjä heille on tulossa ainakin 10. 11. ja silloin oikeudessa ovat myös Rick Springer (USAsta) ja Hans Lammert (Belgiasta), samasta Titanic Trident-aurantakojaryhmästä.

Elokuun leirillä tehdyistä toimista on oikeuskäsittelyjä määrätty ensi vuoden puolelle. Tavallisimmat syytteet ovat nimeltään vahingonteko, rauhan häirintä ja vandalismi.

Useat aktivistit aikovat keskittyä puolustuksessaan kansainväliseen lakiin ja tuoda käsittelyyn ydinaseiden laittomuuden mm. Haagin kansainvälisen lausunnon -96, jonka mukaan ydinaseiden käyttö ja niillä uhkaaminen ovat pääsääntöisesti vastoin kansainvälistä lakia sekä Geneven konvention jonka mukaan on rikollista "suunnitella tai tehdä hyökkäyksiä siviilejä vastaan" ja Nurnbergin periaatteet joiden mukaan kansalaisilla on velvollisuus noudattaa kansainvälistä lakia myös silloin kun se on ristiriidassa kansallisen lainsäädännön kanssa.

Kansainvälisen lain käytöstä oikeuskäsittelyissä on kiinnostavia esimerkkejä eri maista, myös Skotlannista. Tunnetuin tapaus, jossa aurantakoja-aktivistit vapautettiin kaikista syyteistä, on Seeds of Hope-ryhmän oikeudenkäynti Liverpoolissa.

Seuraava viesti jätettiin Durhamissa, Pohjois-Carolinassa toimivan Waste Awareness and Reduction Networkin puhelinvastaajaan 17. syyskuuta 1998. Ryhmän johtaja, Jim Warren uskoi viestin olevan aito.

Plutonium vaikuttaa meihin kaikkiin. Toivon, että järjestönne levittää sanaa.

Olkaa hyvä, ja levittäkää tätä viestiä internetissä, ulkomaisissa lehdissä ja kaikin mahdollisin tavoin. Suunnitelmissa on vielä kolmen Vortex-satelliitin laukaisu."

lissa -96. Neljä naista olivat vasaroinneet käyttökelvottomaksi Hawk-hävittäjän, joka olisi muuten myyty Indonesiaan ja jota olisi voitu käyttää kansanmurhan toteuttamiseen miehitetyllä Itä-Timorilla.

Syyskuussa -96 ryhmä rauhanaktivisteja pysäytti Trident-ydinkärkiä kuljettaneen saattueen Skotlannissa. He totesivat kuljetuksen olevan laitton. 13 henkilöä pidätettiin ja oikeudessa he käyttivät kansainvälisen tuomioistuimen lausun-

Tavallisimmat syytteet ovat nimeltään vahingonteko, rauhan häirintä ja vandalismi.

toa puolustuksessaan. Heidät julistettiin syyttömiksi. Myös Ranskassa, Belgiassa ja Saksassa on jätetty aktivisteja tuomitsematta samoin perustein.

Anna

"Soitan keskiviikkona tapahtuneen onnettomuuden vuoksi. Vortex-tyyppinen salainen satelliitti laukaistiin Titan-tyyppisellä raketilla. Sanon tämän hyvin lyhyesti. Olen projektin insinööri ja uskon, että suuren yleisön täytyy tietää kyseisessä satelliitissa olleen RTG-tyyppinen ydinvoimaa käyttävä voimalaite. Ilmavoimat käynnistivät itsetuho-ohjelman ensimmäisen räjähdyskäsityksen jälkeen tarkoituksenaan pitää salassa julkisuudelta, että satelliitissa oli plutonium-polttoainesäiliö. Kaksikymmentä paunaa plutoniumia levisi ilmakehään 20000 jalan korkeudessa Floridan rannikol-

la keskiviikkona. Plutonium on nyt levinnyt ilmakehässä lähes koko itämannikson ylitse.

Tämä on Yhdysvaltojen historian suurin ydinonnettomuus. Yleinen turvallisuus on vaarantunut ennennäkemättömällä tavalla. Valtamedia on julkaissut tiedot raketionnettomuudesta mutta salannut tärkeimmän asian eli sen, että satelliitti käytti plutonium-voimalähdettä. Ilmavoimien yritys salata tämä räjäyttämällä satelliitti johti radioaktiivisen materiaalin leviämiseen ilmakehään.

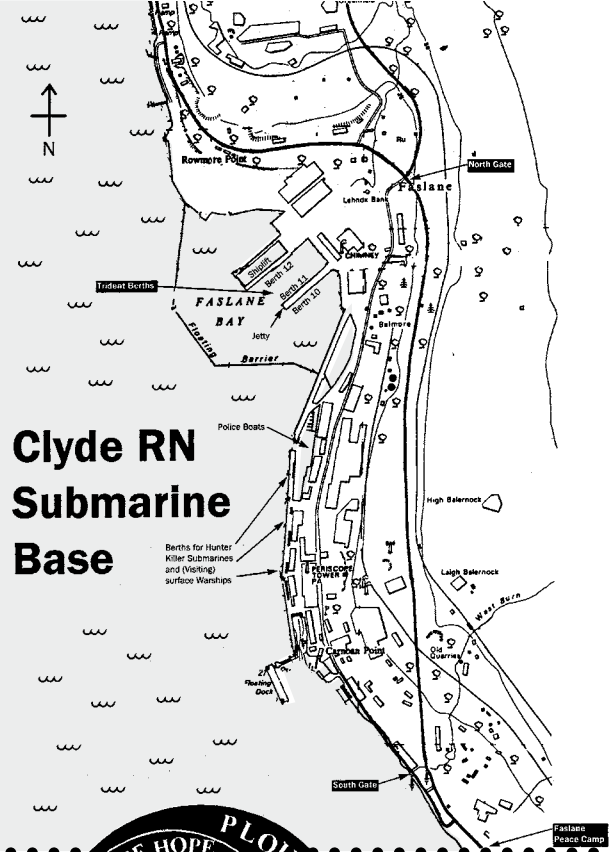
Isobritannian vanhin rauhanleiri uhattuna

Faslane Peace Campia, joka on vastustanut Faslanen ydinasetukikohtaa jo kuudentoista vuoden ajan, ollaan nyt häätämässä. Paikalliset viranomaiset ovat tehneet päätöksen toimia rauhantyötä vastaan, jättäen laittomien ydinaseiden tukikohdan paikalleen. Viranomaiset ovat suostuneet neuvottelemaan rauhanleirin jäsenten kanssa 21 syyskuuta, mutta todennäköisesti neuvottelut eivät tule johtamaan tuloksiin.

Faslanen rauhanleiri on näkyvä esimerkki ydinaseiden vastaisesta työstä, sijaiten Faslanen sukellusvenesatamaa vastapäätä, jossa Isobritannian Trident-veneet sijaitsevat. Leiri on ollut väki-vallattoman vastarinnan keskus, josta mielenosoittajat ovat lähteneet leikkaamaan aitoja, väistelemään piikkilankaa ja uimaan Garelochin vesillä, vies-tittääkseen Trident-

järjestelmän moraa-littomuutta ja laittomuutta.

Leirillä oli viime kesäkuuhun asti vuokrasopimus aluees-taan, mutta nyt se on peruttu yksipuolisesti, ilman neuvotteluja tai keskusteluja. Leirissä asuvat valmistautuvat häätöön mm. kaivamalla maanalaisia käytäviä jonne ketjuutua. Mahdollisen häädön odotetaan maksavan Argyll and Bute District Councilille, häädöstä päättäneille, useita satoja tuhansia puntia. Leirin tueksi löytyy jo nyt 8 000 allekirjoituksen nimilista, mutta varsinkin kansainvälinen tuki parantaisi mahdollisuuksia jatkaa työtä.

Clyde RN Submarine Base

Faslane Peace Campin puolesta voi lähettää kirjeitä siitä päättävälle viranomaisille osoitteessa

Argyll & Bute District Council
Attn. John Wilson, Covenor, Argyll & Bute Council
Kilmory, Lochgilphead
PA31 8RT, Scotland

tilinro: 000 - 161 8561 - 19

British embassy

Itäinen Puistotie 17, 00140 Helsinki
Puh. 09-22865100, fax 22865262, e-mail mailbox@ukembassy.fi

Vangitut aktivistit. Tämän painoon mennessä emme voi tietää, milloin tutkintavankeudessa olevat aktivistit pääsevät vapaaksi. Tällä hetkellä osoitteet kuitenkin ovat

Angie Zelter, Helen John, Katri Silvonon, Hanna Järvinen ja Krista Van Velzen: HMP Cornton Vale, Cornton Road, Stirling, FK9NY, Scotland

Jens Light ja Ian Thompson: HMP Greenock, Gateside, Greenock, PA16 9AH, Scotland

Angie ja Jens ovat oikeudessa 22.9, Ian 23.9. ja Hanna, Katri, Krista sekä Helen 29.9.

Bread Not Bombs plowshares:

Annika Spalde (prison number BE 8940) ja Ann-Britt Stenfeldt (prison number BE 8941)
HMP Risley, 617 Warrington Road, Risley, Warrington WA3, 6BP, England

Stellan Vinthagen (Prison number BT 8233) HMP Preston, 2 Ribbleson Lane, Preston PR1 5 AB, England
ryhmällä on myös kotisivut, <http://www.plowshares.se/bnb>

Trident Ploughshares 2000

42 - 46 Bethel Street
Norwich, Norfolk
NR2 1NR
P. +44 - 1603 - 611 953 tai
p. +44 - 1263 - 512 049
f. +44 - 1603 - 666 879
sp: reforest@gn.apc.org

Suomen Trident2000-tukikampanja

c/o Rauhanasema. Veturitori
00520 HKI
sp. tp2000@kaapeli.fi

For Mother Earth International office

Lange Steentraat 16/D
9000 Gent, BELGIUM
p./f. +32 - 9 - 233 8439
kännykkä +32 - 95 - 28 02 59
f. +32 - 9 - 233 7302
sp: international@motherearth.org
www: <http://www.motherearth.org>

Aurantakojat lehdessä on toimittanut: Markus Drake, Tarna Kannisto, Seikku Salo ja Anna Tuominen, Taitto: Jyrki Lappalainen

Armeijastako opintoviikkoja?

Puolustusvoimat on vuoden puolivälissä uudistanut ali-upseerikoulutuksensa ja yrittää markkinoida sitä korkeakouluille yleispätevänä johtamiskoulutuksena, josta olisi pääesikunnan mukaan syytä antaa opintoviikkohyvikyksiä korkea-koulututkintoihin. Taustalla lienee sotilashenkilöiden huoli siitä, että turhan moni kansakunnan toivo valitsee helpoimman tien ja skippaa koko aliupseerikoulun.

Varusmiesten johtaja- ja kouluttajakoulutus on korkeakoulustandardien mukaisesti mitoitettu opintoviikkoina, joita koko paketista saa kaksikymmentä. Neljä ovaria tulee "kurssimuotoisesta johtamis- ja kouluttamistaidon opetuksesta" ja loput kuusitoista aiheeseen liittyvästä ohjatusta harjoittelu-jaksosta. Näin laajana pakettia ei mikään korkeakoulu niele, joten pääesikunnasta onkin tyydytty ehdottelemaan koko satsin kuitaamista 2 - 5 ovarella. Koulutusjakso pitää sisällään monenlaisia modernin managementin perustavaraa. On johtamisen arvoja ja etiikkaa, ihmistunteusta, johtamisen ihmiskuvaa ja johtajana kehittymistä. Hauskoja kukkasia löytyy eri opintojaksojen kuvauksista.

Tässä herkullisimpia esimerkkejä, kaikki suoria lainauksia pääesikunnan koulutusosaston tiedotteesta:

Ihmistuntemuksen perusteet
Asiasisältö: "Yksilöt ovat erilaisia. Niin metsä vastaa kuin sinne huutaa." Tee niin kuin toivoisit itsellesi tehtävän. Tarpeet ohjaavat toimintaamme."

Ihminen taistelussa sotakokemusten kautta tarkasteltuna
"Sotaveteraani kertoo omia kokemuksiaan johtamisen kannalta tarkastellen."

Syvän johtamisen mallin soveltaminen taistelun johtamiseen
Materiaali: elokuva Tuntematon sotilas. "Katsotaan Tuntematon sotilas oppilaiden keskittyessä eri johtajien käyttäytymiseen erilaisissa tilanteissa."

Jouhevalta kuulostaa myös "Rynnäkköiväärin, kevyen kerta-singon ja käsikranaatin käsittely (soveltava harjoitus)". Saisikohan tuolla korvattua kirjallisuustie-

teen perusteita?

Lienee selvää, ettei armeijan johtamiskoulutuksella ole paljoakaan tekemistä yliopisto-opintojen kanssa. Tämä on tajuttu myös pääesikunnassa. Päällimmäinen argumentti, jolla korkeakouluja suostutellaan, kuuluu nykyään näin: "Puolustusvoimat toivoo, että yliopistot, tiede- ja taidekorkeakoulut sekä ammattikorkeakoulut tutkisivat mahdollisuuksia tukea puolustusvoimia ja siellä asepalvelusta suorittavia nuoria hyväksilukemalla varusmiesten johtaja- ja kouluttajakoulutusohjelman opintoja." Tärkeintä ei ole siis opintojen akateeminen soveltuvuus vaan toiminnan yhteiskunnallinen arvokkuus. Samoin perustein voisi opintoviikkoja antaa vaikka vapaapalokuntatoiminnasta.

Toistaiseksi epäilevää palautetta

Tähän mennessä yksikään korkeakoulu ei ole ilmoittanut halukkuuttaan hyväksyä uusi koulutuspaketti tutkintovaati-muksiinsa. Kaikkein kiinnostuneimpia aiheesta ovat olleet teknilliset korkeakoulut, joissa asia on edennyt kaikkein pisimmälle. Kärjessä on Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu, josta kommentoidaan, että johtajakoulutus saattaisi olla tulossa jo ensi vuoden tutkintovaati-muksiin 2 - 5 opintoviikon laajuusena. Otaniemessä ollaan Lappeenrantaan pidettyjämpiä: TKK:lla esiintyy asiasta molempia mielipiteitä. Asia tulee päätämään poliillakin tämän syksyn aikana.

Myös Helsingin yliopistossa pakettia on kommentoitu monenlaisin äänenpainoin. Kansleri Risto Ihamuotila on ilmoittanut Yliopisto-lehdessä kannattavana varusmiespalveluksesta myönnettäviä opintoviikkoja. Rehtori Kari Raivio on puolestaan pidättäytynyt kommentoimasta asiaa. Yliopistolla ei tehdä johtajakoulutuksen hyväksilukemisesta keskitettyä päätöstä, vaan kukin tiedekunta päättää itse, haluaako se sisällyttää maanpuolustuskoulutuksen tutkintovaatimuksiinsa.

Pikainen soittokierros tiedekuntiin kertoo sen, että tiedekunnilta ei löydy intoa hyväksilukemisiin.

Matemaattis-luonnontieteellisen opinto-jenkehittämistoimikunta sivuutti esityksen naureskellen, humanistisessa todettiin, että "on vaikea nähdä mitään motivaatiota paketin hyväksiluke-miselle". Teologinen ja lääkis toistelevat, että "tutkinto on tiukka", eikä siitä ole mitään jä-tettävissä pois. Kaikkein myönteisimmin yliopistolla pakettiin suhtautuvat oikis ja maatalous-metsätieteellinen, mutta näissäkään asiasta ei ole vielä virallisia päätöksiä tai edes kunnollista keskustelua.

HYY:lta kielteinen kanta

Ylioppilaskunnassa on opintoviikkosoppaa hämmennelty kevään mittaan aika tavalla. Hallituksen koulutuspoliittisen vastaavan Anu Piilolan (Kansalliset Ylioppilaat) opintoviikkojen hyväksilukemisesta puoltava kolumni Ykkärissä kirvoitti Rau-hanpiipultakin vastakommentin. Edustajiston käsiteltäväksi asia nousi Sitoutumattoman vasemmiston, HYY:n vihreiden ja ainejärjestöliiton tehtyä pönnen, jossa velvoitettiin hallitusta ottamaan kielteinen kanta armeijasta myönnettäviin opintoviik-koihin. Pönsi hyväksyttiin edustajistossa yksipuolisen keskustelun jälkeen: ainuttakaan pönsä vastustavaa puheenvuoroa ei kuultu. Äänestys oli kui-

tenkin värsin tiukka, pönnen vastustajia löytyi Kansallisista ylioppilaista, osakunnista ja demareista. Loppukeväästä HYY julkisti asiasta pönnen mukaisen kielteisen kannanoton, joka saikin palstatilaa tiedotusvälineissä aina Hesaria myöten.

Perttu Iso-Markku

Lähteenä: Varusmiesten johtaja- ja kouluttajakoulutus. Pääesikunnan koulutusosaston tiedote yliopistojen, korkeakoulujen ja ammattikorkeakoulujen rehtoreille.

Julkaistu aikaisemmin Rauhanpiippu-lehdessä

Sadankomi-

Tänään (21.9.98) tuhtunut kansalainen soitti luettuaan puolustusmäärärahoja kritisoineen mielipide-kirjoituksemme Hesarista 17.9. ja moitti, että Sadankomitea ja Rauhanliitto nakertavat Suomen sotilaallisen puolustuksen pohjaa. Eipä tuhtunut kansalainen aivan väärin ollut toimintaamme ymmärtänyt.

Sadankomitea on perustettu Hiroshiman päivänä, elokuun 6. 1963. Tänä vuonna 35-vuotta täyttäneen Sadankomitean perusluonnehdinta kuuluu: antimilitaristinen, puoluepoliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton rauhanjärjestö, joka toimii aseidenriisunnan puolesta ja yhteiskunnan militaristisia rakenteita vastaan. Yksi konk-

reettinen pitkän tähtäimen tavoite on asevelvollisuuden lakkauttaminen ja Suomen koko turvallisuuspolitiikan uudistaminen.

Kansalaisten turvallisuus

Avainkäsite sadankomitealaisessa turvallisuuspolitiikassa on kansalais-turvalli-

suus, kansalaisten arkipäivän turvallisuuskysymykset. Kansalaisten turvallisuutta ei rakenneta aseilla. Poliittisessa päätöksenteossa on paljolti kyse resurssien jakamisesta. Sadankomitealaisten mielestä resursseja ei tule panna varusteluun ja aseisiin, vaan jokaista kansalaista koskevien todellisten turvallisuusuhkien ennalta ehkäisemi-

seen: ympäristöongelmien, pakolaiskysymysten jne. hoitamiseen kansainvälisellä yhteistyöllä.

Kansalaisten turvallisuutta ei taata myöskään opettamalla nuoret miehet tappamaan ja tottelemaan kyselemättä hierarkiassa ylempänä olevia, eikä tarjoamalla "tasa-arvon nimissä" nuorille naisille samaa mahdollisuutta. Tutkija Pertti Joenniemen muutama vuosi sitten esittämä ajatus lainatakseni: Suomen armeija on muinaismuistoyhdistys, joka joutaisi lakkauttaa, rajavartiolaitos riittäisi meidän tarpeisiimme.

Asevienti lopetettava, miinat poistettava, ydinaseista päästävä eroon

Aseviennin lopettaminen ja maamiinojen kieltäminen ovat Sadankomitean keskeisiä kampanjoita. Päätaivoitteemme on aseviennin kieltäminen kokonaan, välitavoitteena tämän saavuttamiseksi on asevienti-lainsäädäntöjen kiristäminen niin, että aseiden vienti ihmisoikeuksia räikeästi loukkaaviin maihin, kuten Turkki ja Indonesia, ei ole mahdollista. Suomi on myöntänyt asevientilupia kumpaankin edellä mainittuun maahan.

Kampanja maamiinojen kieltämiseksi onnistui vakuuttamaan riittävän määrän hallituksia siitä, että tämä siviilejä ja sotilaita erottelematon (ja pelkäänsä jo sen takia kansainvälisten lakien vastainen) ja sodan jälkeenkin suuria

tuhoja aiheuttava ase on kiellettävä. Syyskuun alkupuolella sopimuksen ratifioi 40 valtio, mikä tarkoittaa sitä että sopimus maamiinakiellosta, nk. Ottawan sopimus, astuu voimaan maaliskuussa 1999. Miinakysymyksen mustiin lampaisiin kuuluu Suomi, joka ei vielä kukaan ole edes allekirjoittanut sopimusta. Eikä ilmeisesti allekirjoitakaan, ennen kuin armeija on ehtinyt laatia "ostoslistansa" siitä, mitä kaikkia kalliita asejärjestelmiä se tarvitsee miinojen tilalle.

Sadankomitea on mukana kansainvälisessä liikkeessä ydinaseiden hävittämiseksi maailmasta. Vuonna 1995 käynnistetty Abolition 2000 -liike vetoaa kaikkiin maailman valtioihin, erityisesti ydinasevaltioihin, neuvottelujen käynnistämiseksi vuosituhannen vaihteeseen mennessä siitä, miten ja missä aikataulussa ydinaseista voidaan luopua. Liikkeeseen kuuluu yli 1100 kansalaisjärjestöä eri puolilta maailmaa, Abolition 2000 -vetoamiseen pyritään saamaan myös kolmen miljoonan yksilön allekirjoitus. Vetoamus löytyy mm. Sadankomitean kotisivuilta.

Itä-Timor

Sadankomitean ehkä tunnetuin kampanja on Itä-Timor/Indonesia -kampanja. Sadankomitea on julkaissut kirjan Itä-Timorin tilanteesta ja Indonesian tilanteesta, järjestänyt seminaareja, lobannut poliitikkoja jne.

Lokakuun alussa saamme vieraiksemme kahdeksan itätimorilaista. Rauhansasemalla 2.-4.10. järjestetävässä Itä-Timorin kansainvälisyhteiskunta-seminaarissa pohdimme Itä-Timorin rakennettavan kansalaisyhteiskunnan eri aspekteja demilitarisoinnista terveydenhuoltoon. Seminaari on maksuton (ruokailusta perimme pienen maksun). Ennakkoilmoittautumiset Sadankomitean toimistoon.

Kansainvälistä verkostoitumista

Rauhanliikkeen työ on jo lähtökohtaisesti kansainvälistä toimintaa. Sadankomitea on International Peace Bureau (IPB), Helsinki Citizens' Assemblyn (HCA) ja Trans-Baltic Networkin (TBN) jäsen sekä War Resisters' Internationalin (WRI) liitännäisjäsen. Sadankomitea on mukana Abolition 2000 -liikkeessä, European Network against Arms Trade -verkostossa ja kansainvälisessä miinakieltokampanjassa ja muissa kampanjakohtaisissa kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa.

Propagandassa löytyy

Sadankomitea julkaisee neljä kertaa vuodessa ilmestyvää PAX-lehteä ja vuosittain Naisten Rauhankalenterin. Lisäksi Sadankomitea julkaisee turvallisuuspolitiikkaa käsitteleviä vihkosia ja puheenvuoroja ja esitteitä ajankohtaisista aiheista. Toimistoltamme löytyy mm. 8-sivuinen lennäkki ydinaseriisun-nasta, lennäkki asevien-tikieltokampanjasta, Abolition 2000 -liikkeestä jne. ja keräämme lehti-leikkeitä ajankohtaisista asioista. Hyllymme ovat täynnä mappeja, joista löytyy monenmoista tietoa.

Malla Kantola

Sadankomitea,
Rauhansasema,

Veturitori 3, 00520 Helsinki
Puh: 09-141336, Fax: 147297
Sposti: mkantola@kaapeli.fi
<http://www.kaapeli.fi/sadan->

CLINTON TERRORISTINA

USA:n ohjusiskut Sudaniin ja Af-

Kuten kaikki tietänevät, Yhdysvallat teki elokuussa ohjusiskun lääketehdaan Sudanissa ja terroristien kou-lutusleiriksi väittämänsä kohteeseen Afganistanissa. Iskut oli tarkoitettu jonkinlaiseksi summittaiseksi kostoksi USA:n Kenian ja Tansanian suurlähe-tystöihin tehdyistä terrori-iskuista. USA:n viranomaiset ilmoittivat taustatietona, että iskun kohteena ollut sudanilainen lääketehdas oli Sudanin armeijan joukkojen vartioima, että se ei valmistanut mitään siviili tuotteita ja että tehdas oli Tansanian ja Kenian pommi-iskuista epäillyn saudimil-jonääri Osama bin Ladenin osittain rahoittama. Pian kävi ilmi, että yksikään näistä väitteistä ei pitänyt paikkaansa, ja USA:n viranomaiset joutuivat kaikessa hiljaisuudessa vetämään takaisin ne kaikki. Yhdysvaltain hallitus väittää kuitenkin edelleen kiven kovaa, että tehtaassa valmistettiin lääkkeiden ohella myös kemiallisia aseita.

Pohjois-irlantilainen elokuvan-tekijä Irwin Armstrong vieraili viime vuonna iskujen kohteena olleessa Al Shifan lääketehdaassa, tehdessään pro-paganda-elokuvaa Sudanin Lontoon suurlähetystölle. Hän totesi Englantilaisen Observer-lehden haastattelussa 23.8. tehtaasta näin: "Amerikkalaiset ovat erhtyneet täydellisesti. Muissa

osissa maata kohtasin tarkkoja turvatoimia, mutta en täällä. Sain vaellella ympäriinsä melko vapaasti. Kyseessä on täysin normaali kemian tehdas, josta löytää sellaisia asioita kuin voisi odottaakin: terässäiliöitä ja teknikkoja. Englantilainen insinööri Tom Carnaffin työskenteli Al Shifan tehtaana teknisenä johtajan vuosina 1992-96. "Minulla on erittäin läheistä tietoa tehtaasta, eikä se yksinkertaisesti sovellu kemiallisten aseiden valmistukseen", hän toteaa edellä mainitussa Observer-lehden numerossa. "Tarvitaan esimerkiksi sellaisia asioita kuin ilmalukkoja, mutta tässä tehtaassa oli vain suoraan kadulle johtavia ovia. Tehdasta oltiin parhaillaan myymässä Saudi-Arabiaan. Saudi-Arabia on Yhdysvaltain liittolainen, eikä olisi tainnut näyttää kovin hyvältä, jos tehtaassa olisi valmistettu myös aseita Bagdadiin". Carnaff toteaa että "Minulla on henkilökohtaista kokemusta lääkkeiden tarpeesta Sudanissa, koska melkein kuolin siellä. Tehtaan menetys on tragedia maaseutuyhteisöille, jotka tarvitsivat niitä lääkkeitä. Tehdas tuotti Sudanin viranomaisten mukaan puolet maan lää-ketarpeesta.

Observer-lehden mukaan USA:n armeijan joukot tekivät Clintonin määräyksestä ennen iskua vakoi-lulennon tehtaan yli etsiäkseen merkkejä kemiallisista aseista. Mitään merkkejä hermokaasusta ei löytynyt, mutta Clinton antoi siitä huolimatta välittömästi valtuudet ohjusiskuun. Clinton iski siis tietoisesti kovasti siviili-kohteelta vaikuttavaan paikkaan.

Sudanin oppositiolähteet ja eräät länsimaiset diplomaatit ovat amerikkalaisen Newsweek-lehden mukaan arvelleet USA:n armeijan tehneen ohjusiskunsa väärään tehtaaseen. Vain kolmen kilometrin päässä Al Shifan tehtaasta sijaitsee raskaasti vartioitu, Sudanin hallituksen osittain omistama Sudan Master Technologies -tehdas, jonka tiedetään valmistavan aseita.

Kahden kastin terroristeja

Clinton on perustellut iskuja Sudaniin ja Afganistaniin sillä että vastaterrori lähettäisi terroristeille viestin siitä, ettei terrori-iskuja tulla sietämään ja saattaisi ehkäistä niitä tulevaisuudessa. Maailmankuulu yhdysvaltalainen kielitieteilijä ja yhteiskuntakriitikko Noam Chomsky totesi kanadalaisen Toronto Star-lehden haastattelussa, että jos Clintonin perustelu otetaan

kirjaimellisesti niin "kaikkialla maailmassa on valtioita, joilla on täysi oikeus pommittaa Washingtonia. Chomsky toteaa että kukaan ei ottaisi Clintonin esittämää perustelua iskuille moraalisenä periaatteena vakavasti. "Se on periaate vahvoja varten. Sen sisältönä on vain se, että vahvoilla on oikeus hyökätä heikkojen ja puolustuskyvyttömiä kimppeun aina kun niitä huvittaa".

Ainakaan toistaiseksi USA:n ohjusiskut eivät tunnu vähentäneen terrorismia, pikemminkin päinvastoin. Pian Afganistaniin tehtyjen iskujen jälkeen maassa tapettiin italialainen sotilas kostoksi iskuista. Etelä-Afrikan Kapkaupungissa (jossa on laaja islamin-uskoinen intialaisvähemmistö) puolestaan tehtiin paikalliseen Planet Hollywood ravintolaan pommi-isku, jota poliisi epäilee kostoksi USA:n toimista. Yhdysvaltain motiiviksi onkin epäilty kansalaisista tunnetun huolen sijaan pikemminkin tarvetta pitää yllä voimapolitiikkansa uskottavuutta Bos-nian ja Irakin nöyryytysten jälkeen.

Yhdysvaltain hallituksen virallinen terrorismin määritelmä kuuluu: "etukäteen suunniteltu, poliittisesti motivoitu väkivalta, joka suunnataan ei-sotilaallisiin kohteisiin kansakuntaa pie-

nempien ryhmien tai salaisten agenttien toimesta; tavallisesti vaikutuksen tekemiseksi suureen yleisöön". Määritelmä jättää tarkoituksellisesti kaikki

mahdolliset valtioiden toimet terrorismin käsitteen ulkopuolelle. Lisäksi sotilaat katsotaan "ei-sotilaalliseksi kohteeksi" mikäli ne eivät ole sotilaallisen

konfliktin alaisina.

USA:n viranomaisten onkin varsin hyödyllistä määritellä terrorismi kaiken sotilaallisen toiminnan pois rajaavaksi, sillä kyseinen valtio toteutti vuosina 1890-1994 ainakin 117 "sotilaallista interventiota". Näistä yhdeksän tapahtui vuosina 1990-94. Lukuihin ei ole laskettu mukaan sotilaspoliisien käyttöä mielenosoittajia vastaan, kansalliskaartin mobilisointeja, salaisia sotilasoperaatioita eikä ei-taistelullista armeijan joukkojen käyttöä (kuten näiden käyttöä rikkurivävoimana postityöläisten lakossa). Mainituista 117:sta sotilaallisesta interventiosta 15 on tapahtunut Yhdysvaltain maaperällä. Kohteina on viimeksimainituissa ollut intiaaneja, lakkoilevia työläisiä, mellakoitsijoita, itsenäisyyden puolesta kapi-noivia puerto

ricolaisia ja veteraanieläkkeiden puolesta mieltään osoittavia Ensimmäisen maailmansodan veteraaneja. Näistä viisi on tapahtunut Toisen maailmansodan jälkeen, joista verisin (Detroitin mustien mellakan tukahduttaminen vuonna 1967) tuotti 43 kuolonuhria.

Jarkko Saipio

ESPANJA

FASISTIVÄKIVALTA ESPANJALAISVANKI-

Espanjalaiset antimilitaristit osoittavat mieltään sitä vastaan, että vankilan johto sallii uusfasistivankien hyökätä neljän totaalikieltäytyjän kimppeen Alcalá de Henaresin sotilasvankilassa Madridin lähellä. Välikohtaukset sattuivat 8. ja 12. kesäkuuta.

Galiciasta kotoisin olevat Elias ja Ramiro sijoitettiin Alcalá de Henaresiin viime vuoden helmikuussa. Viime syksynä tuomiotaan tuli suorittamaan valencialainen Placido ja tämän vuoden keväällä joukkoon liittyi Miguel Madridista. Neljän totaalikieltäytyjän - joita tukijat käyvät säännöllisesti tapaamassa - olo n. 20 hengen vankilassa ei vaikuttanut kovinkaan turvatomalta. Normaalisti muut vangit arvostavat totaalikieltäytyjiä: tavallisesti he tietävät vankien oikeudet paremmin, ovat muita vankeja paremmin koulutettuja ja auttavat näitä usein

byrokratian koukeroissa.

Kuitenkin vankilassa vierailevat kuulivat uhkauksia ja ilmeisesti ainakin parilla vartijalla on yhteyksiä äärioi-keistoon. Sitten laitokseen sijoitettiin uusfasistivanki, joka keräsi ympärilleen samanmielisten jengin. Vankilan johdon ummistaessa silmänsä nämä esittivät toisilleen fasistitervehdyksiä, lauloivat Francon Espanjan kansallishymniä "Cara al sol" ja levittelivät Francon aikaista - nyttemmin kiellettyä - Espanjan lippua.

Ensimmäinen hyökkäys tapahtui 8. kesäkuuta, kun totaalikieltäytyjät olivat sellissään. Fasistit työnsivät palavan oksan sisään tir-kistysaukosta. Kun totaalit tulivat ulos keskustellakseen asiasta, heidän kimppuunsa käytiin. Ketään ei rangaistu tapauksen johdosta, mutta totaalikieltäytyjät siirrettiin turvallisempaan käytä-

vään. 12. kesäkuuta kuitenkin vartija jätti oven auki, joten fasistit pystyivät hyökkäämään Ramiron ja Placidon kimppuun heidän selleissään. Toiset vangit estivät pahoinpitelyn, mutta vartijat eivät tehneet mitään.

Aseistakieltäytyjien MOC-järjestö on aloittanut puhe-linkampanjan - he soittelevat vankilaan ja viranomaisille. He eivät nimenneet natsijengin johtajaa, vaan syyttivät viranomaisia myötä-vaikutuksesta asiaan. Käydessäni itse samassa vankilassa 18. kesäkuuta, fasistijengin johtaja oli siirretty siviilivankilaan. Häntä syytetään discossa tapahtuneesta taposta.

Tapaus toi mieleeni David Harrisin, amerikkalaisen Vietnamin sodan vastustajan. Hän sanoi, ettei ollut vankilassa suljettuna yhteiskunnan ulkopuolelle kahdeksi

vuodeksi, vaan pikemminkin pääsi syvemmälle sen sisään. Huomatessani erilaisten vankiryhmien - ammattisotilaiden, Guardia Civilin tyyppien (pahamaineinen kansallinen poliisi) ja palveluksensa kanssa ongelmiin joutuneiden asevelvollisten - elävän toistensa kanssa pienessä vankilayhteisössä, minusta näyttää siltä, että vankeustuomiot auttavat antimilitaristeja ymmärtämään armeijan elämää paremmin.

Howard Clark
(Peace News, July 1998)

LAS ABEJAS

- MEHILÄISET LENTÄVÄT

Joulukuun 22. päivänä viime vuonna puolisoitilaallinen joukko murhasi 45 alkuperäisväestön kuuluvaa ihmistä Actealissa, Chiapasin alueella Meksikossa. Kaikki murhatut olivat Sociedad Civil Las Abekas ("mehiläisyhteiskunta") -nimisen väkivallattomasti toimivan järjestön jäseniä. Tässä Peace News-lehdestä peräisin olevassa

Las Abejasin syntymän taustalla vuonna 1992 oli kiista erään maa-alueen omistuksesta Tzanembolomin kylässä Chenalhon maakunnassa. Veli ei halunnut jakaa perintömaata kahden siskonsa kanssa, koska nämä ovat naisia, ja halusi heidän luopuvan perintöoikeudesta.

Kuten on tapana, kyläyhteisö järjesti kokouksen, jossa päätettiin että maa jaetaan kolmeen samanlaiseen osaan. Veli ei hyväksynyt ratkaisua, ja lupasi osan omaisuudesta muutamalle ystävälleen - jotkut heistä asuivat toisissa kylissä. Tämä ryhmä alkoi uhkailla muita kyläläisiä väkivallalla. Vastauksena tähän Tzanembolomin asukkaat ehdottivat naapurikylille, että perustettaisiin organisaatio, jonka avulla he voisivat puolustautua hyökkäyksiä vastaan. Joulukuun 9. päivänä 1992 22 eri yhteisöjen edustajaa kokoontui Tzajalchenissa perustaakseen Las Abejasin.

Tapahtuman jälkeen kolmea ihmistä ammuttiin. Yksi kuoli ja kaksi loukkaantui vaikeasti. Hyökkäyksestä epäiltyjen (veli ja hänen ystävänsä) sijasta viranomaiset pidättivätkin - ilman asianmukaista pidätysmääräystä - viisi kokoukseen osallistunutta syyttäen heitä vastuullisiksi väkivaltaan alueella. Pidätetyt vietiin San Cristóbal de las Casasiin.

Las Abejas järjesti "pyhiinvaelluksen" San Cristóballiin ja aloitti mielenosoituksen tuo-

miokirkkoaukiolla. "Kuuden päivän ajan marssimme sieltä vankilalle rukoillen, rumpuja lyöden ja intiaanimusiikkia soittaen. Myöhemmin intiaani-veljemme ja -siskomme Simojovelista, San Andresista, Chalchihuitanista ja Pantel-hosta liittyivät joukkoomme." Lopulta valtion oikeuskanslerin virasto joutui vapauttamaan vangitut todisteiden puutteessa.

Las Abejas

Las Abejas selittää nimensä seuraavasti: "Liittymme yhteen vuonna 1992, koska meitä on paljon ja haluamme rakentaa yhteisöämme kuin mehiläispesää, jossa me kaikki työskentelemme kollektiivisesti ja kaikki nautimme työmme tuloksista, tuotamme hunajaa kaikille. Niinpä olemme kuin yhden pesän mehiläiset. Emme hyväksy jakautumista ja marssimme kaikki yhdessä kuningattaremme kanssa, joka on Jumalan valtakunta, vaikka tiesimme alun alkaen, että työmme tulee olemaan hidasta mutta varmaa." Mehiläis-symbolikalle on toinenkin selitys: "Se on hyvin pieni eläin, joka pistää. Taiselumme on rauhanomaisten pistojen taistelua."

Alkumenestyksen jälkeen Las Abejas jatkoi organisoitumistaan. Nykyään sillä on ryhmiä 25 yhteisössä Chenalhon alueella ja niihin kuuluu yhteensä 4.000 jäsentä. Valtaosa jäsenistä on katolilaisia. Viisivuotisen historiansa aikana Las Abejas

on voimistanut muita alueella toimivia organisaatiota (terveydenhoito-, ihmisoikeus-, vaihtoehdotalous- ja naisjärjestöjä sekä musiikkiyhtyeitä). Osana kamppailuaan Las Abejas harjoittaa siviilivastarintaa. Jäsenet eivät maksa sähkölaskujaan tai maaverojaan. He päättivät olla hyväksymättä apua hallitukselta, kunnes se panee täytäntöön San Andresin sopimuksen (alkuperäisväestön oikeuksia ja kulttuuria käsittelevä sopimus, jonka hallitus ja EZLN allekirjoittivat helmikuussa 1996). "Emme myöskään tottele valtion tai maakunnan hallituksia, koska emme ole valinneet niitä eivätkä ne ole oikeudenmukaisia."

Las Abejas ja zapatistit

Zapatisti-armeijan (EZLN) kansannousun jälkeen vuonna 1994 Las Abejas osallistui Rauhanyöhyke-projektiin (kansalaisyhteiskunnan muodostamia suojavyöhykkeitä EZLN:n ja Meksikon hallituksen neuvottelujen aikana). Kuitenkaan Las Abejasista ei tullut zapatistoja. Sen sijaan se päätti pysyä siviililuontoisena liikkeenä. "Aivan kuin ihmisellä on kaksi silmää, kaksi kättä, kaksi jalkaa, myös yhteiskunnalla on kaksi jalkaa. EZLN on yksi jalka ja me siviilit olemme toinen. Me emme ole osa EZLN:a, koska emme noudata sen määräyksiä. Olemme sitoutuneet rauhanomaiseen

taisteluun, emme aseelliseen.”

Zapatistit hyväksyvät Las Abejasin valinnan, sillä ”heille kansalaisyhteiskunnan osallistuminen on hyvin tärkeää.” Las Abejas päätti liittyä FZLN:in (organisaatio, joka ajaa EZLN:n vaatimuksia poliittisin ja rauhanomaisin keinoin) omalla nimellään. Zapatistojen ja Las Abejasin päämäärät ovat samat, mutta ”keinomme ovat erilaisia. Me uskomme Jumalan sanaan. Tiedämme, kuinka lukea raamatua. Meidän on rakastettava vihollisiamme, emme voi tappaa. Ennen kaikkea olemme kaikki köyhiä maalaisia, veljiä ja siskoja.” Konfliktitilanteissa Las Abejas etsii aina dialogia. ”Meillä on yhteinen kieli, joten voimme puhua keskenämme ratkaistaksemme konfliktit.” He ovat hyvin tietoisia toimintansa vaaroista, he sanovat: ”Me olemme hallituksen ja zapatistojen välinen pehmike... Jos tämä pehmike repeää, hallituksen on helpompi hyökätä veljiemme kuin zapatistojen kimppuun.”

Loppumaton väkivalta

Vuoden 1997 viimeisinä kuu-

kausina Chenalhossa hiljittämättömäksi riistäytyneen väkivallan aikana Las Abejasin jäsenet maalasivat taloihinsa tekstin ”kansalais-yhteiskunta. puolueeton vyöhyke”. Heille ”puolueeton” tarkoittaa sitä, etteivät he halua olla osallisina PRI:n (Meksikoa 20-luvulta hallinnut poliittinen puolue) kannattajien ja zapatistojen välisessä väkivallassa. He tekivät sen koska ”emme halua ongelmia, emme kanna aseita, haluamme vuoropuhelua. Tiedämme muita tapoja taistella. Mutta PRI:n kannattajat eivät kunnioita tätä. He polttavat talomme ja varastavat sa-tomme.”

Enemmistön Las Abejasin jäsenistä on täytynyt paeta kodeistaan ja yhteisöistään uhkauksien, ahdistelun ja puolisoitaalisten joukkojen hyökkäyksiä takia. Tällä hetkellä he elävät pakolaisleireillä Actealissa, X'oyepissa, Tza-jalchenissa ja San Cris-tóbalissa. Leireilläkin he hylkäävät hallituksen tarjoaman humanitaarisen avun. ”Haluamme, että he ensin ran-kaisevat joukkomurhaan vastuullisia”, he sanovat.

Actealin marttyyrit

Kaikki Actealin joukkomurhan uhrit olivat Las Abejasin jäseniä. Eloonjääneet uskovat, että heidät valittiin hyökkäyksen kohteeksi, koska on tunnettua ”... ettei meillä ole aseita puolustautuaksemme. Kun PRI:n jäsenet ovat aikaisemmin hyökänneet zapatistoja vastaan, myös PRI:n ihmisiä on kuollut.” Uhrit tiesivät hyökkäyksestä, koska heitä oli varoitettu päivää aikaisemmin. ”Mutta me päätimme luottaa Jumalaan ja menimme kirkkoon rukoilemaan. Nyt tiedämme, että he ovat mart-tyyreita. Rakennamme heille pyhäkön Actealiin. Tiedämme, että Jumala otti vastaan nuo 45 ja valmistautuu ottamaan vastaan myös meidät. Sillä taistelumme jatkuu. Emme pelkää kuolemaa. Olemme valmiit kuolemaan, muttemme tappamaan. Jos Jumala sallii meille lisää päiviä täällä, se on hyvä. Jos hän ei sallii, sekin on hyvä.”

Las Abejas ei ole heikko ja puolustuskyvytön ryhmä, niin kuin jotkut sanovat ja niin kuin puolisoitaalliset tappajat heidät näkevät. Päinvastoin: tilanteessa, jota väkivallan logiikka hallitsee

koko ajan enemmän, ”Jumalan rakkaudella aseistetusta” Las Abejasista on tullut vaarallinen ja uhkaava tekijä, joka murtaa ”silmiä silmästä”-filosofian ja paljastaa rauhanomaisuudellaan uhmaamansa vallan oikeudettoman väkivallan. ”Jotkut meistä kuolivat kylvään rauhan siemeniä muille. Tiedämme, että taistelu jatkuu lapsis-samme. Ja nyt koko maailma tietää meidät ja ymmärtää meitä. Huolimatta siitä, mitä tapahtui Actealissa, uskomme taisteluamme.”

(Peace News, July 1998)

Liity ydinjoukkoon!

Kyllä! Tilaan Ydin-lehden!

Rastita tilauksesi ja lähetä tämä kortti:

- Vuositilaus/ 6 numeroa 160 mk
 3 numeroa 90 mk
 Vuositilaus / opiskelijat 140 mk

Voit myös soittaa tilauksesi numeroon 09 — 144 991 /
Sylvia Ridell, tai maksaa suoraan ps-tilille 800013—150 9924

Nimi _____

Lähiosoite _____

Postinumero _____

Postitoimipaikka _____

**YDIN
tarjoaa**

YDIN

**Rauhanasema
Veturitori 3
00003 Helsinki**

Vastauslähetys
Lupa 00520/146

YDINASEIDEN VASTUSTAJILLE VASTAKAIKUA INTIASSA

Intia ja Pakistan liittyivät julkisesti ydinasevaltojen joukkoon muutama kuukausi sitten. Suomeen saakka kantautuneiden raporttien mukaan kokeet nauttivat molempien maiden väestön valtaenemmistön kannatusta. Tämä ei ole kuitenkaan välttämättä koko totuus.

Alla kerrotaan japanilaisten ydinaseiden vastustajien vierailusta Intiassa kesäkuussa.

Kolme japanilaista rauhanystävää - joukossaan yksi Hiroshimasta 53 vuotta sitten henkiin jäänyt - vieraili 17-18. kesäkuuta Pokaranin ja Khetolain

pikkukaupungeissa Intiassa, lähellä Intian ydinkoaluetta. Vierailun tarkoitus oli lisätä paikallisten tietoisuutta ydinsodan hirvittävästä vaikutuksesta. Japanilaisten delegaation kuului GENSUIKIN-järjestön (atomi- ja vetypommien vastainen kongressi) kansallinen

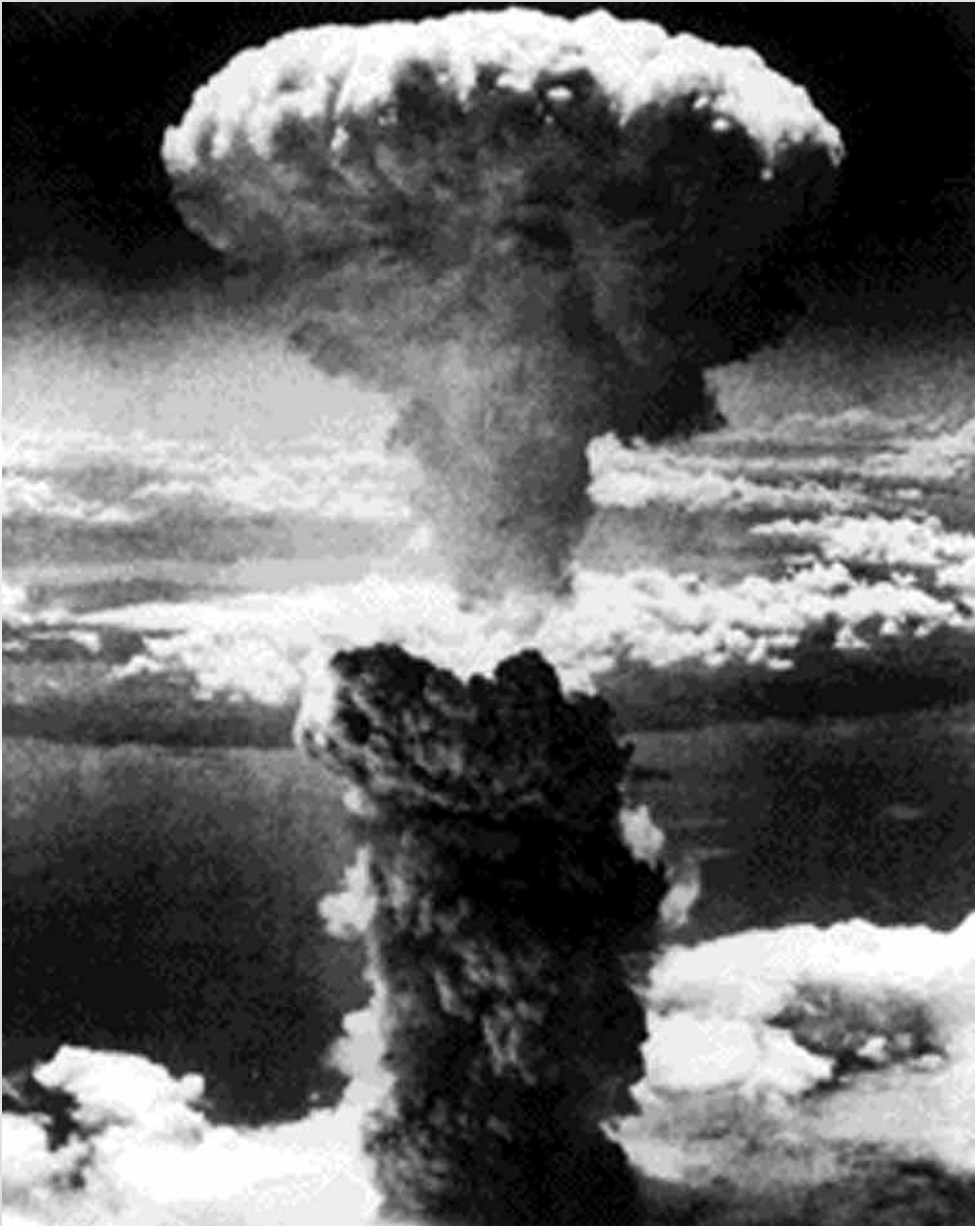
koordinattori Masa Takubo, järjestön Hiroshiman osaston pääsihteeri Ken Sakamoto sekä Hiroshimasta henkiin jäänyt Yasuhiko Taketa.

Pokaran ja Khetolai

Ryhmä - mukanaan pieni joukko asiasta kiinnostuneita intialaisia - saapui Po-karaniin 17. kesäkuuta. Heitä vastassa oli useita satoja paikallisia asukkaita, jotka seurasivat ohjelmaa myöhään yöhön. Tähtämys alkoi nukketheaterilla ja lyhytelokuvalla Hiroshiman pommituksesta ja ydinaseiden vaaroista. Sen jälkeen Yasuhiko Taketa kertoi omista muistoistaan Hiroshimasta 6.8.1945.

Tuolloin 12-vuotias Taketa oli pommin räjähtäessä kotonaan n. 7 kilometrin päässä "nollapisteestä". "Koko kaupungin yli kävi sokaiseva välähdyks, sen jälkeen valtava tulipallo. Se oli helvetti maan päällä." Puhuesaan Taketa esitteli valokuvia Hiroshiman uhreista. Hän pyysi yleisöä ajattelemaan, kuinka valtavan paljon pahempia vaikutuksia ydinsodalla olisi nykyään.

Taketa lopetti esityksensä pyytämällä kaikkia työskentelemään yhdessä maailmanrauhan puolesta. Hän sanoi, etteivät ydinaseet luo turvallisuutta. "Turvallisuus voi olla seurausta vain kansakuntien rauhanomaisista suhteista. On meidän vastuullamme, aikuisina ihmisiä, jättää lapsillemme ja lastenlapsillemme rauhanomainen maailma, jossa he voivat elää onnellisina. Tämä viestin tuon teille Hiroshimasta."

Taketa voitti ihmisten myötätunnon puolelleen ja he osoittivat suosiotaan joka kerta, kun hän vaati ydinaseiden hävittämistä. Tilaisuus sujui rauhallisesti, vaikka etukäteen liikkuneiden huhujen mukaan ydinasevarustelun kannattajat saattaisivat häiritä sitä.

Seuraavana päivänä ryhmä järjesti samankaltaisen tapaamisen Khetolaissa. Enemmistö paikallisista ihmisistä oli huolissaan ydinkokeiden mahdollisista vaikutuksista jo etukäteen ja antoi täyden tukensa ryhmän tavoitteille. Toivottaessaan vieraat tervehdulleeksi kyläläisten päämiehensä asiassa mainitsi toivoneensa, että ryhmä olisi tullut jo aikaisemmin - jolloin ydinkokeet ehkä olisi voitu estää.

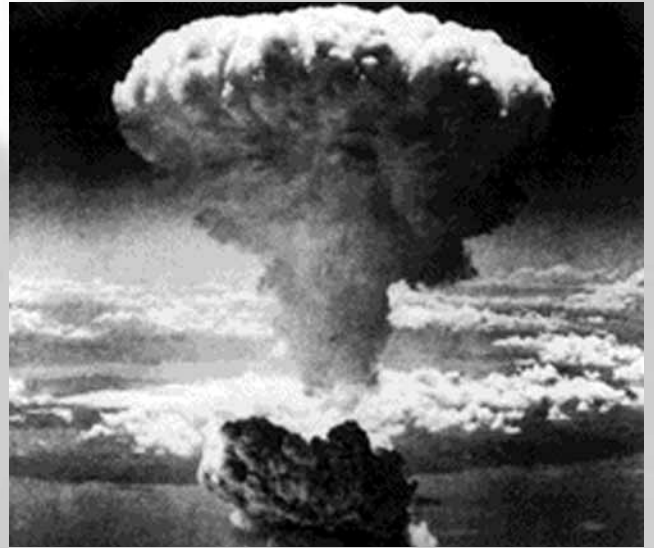
Ohjelman loppuksi paikalliset eräs kyläläinen esitti laatimansa julkilausumaluonoksen, jossa vaaditaan maailmanlaajuisia ydinaseriisuntauja ja ydinkokeiden välitöntä lopettamista. Julkilausuma hyväksyttiin

yksi-mielisesti.

Etuoikeutettujen mielipiteitä

Khetolain julistus ja sitä edeltäneen yleisötilaisuudet osoittavat perättömäksi myytin, jonka mukaan intialaisten enemmistö kannattaa ydinkokeita. Usein lainattu perustelu jälkimmäiselle käsitykselle on Times of India -lehden 13. toukokuuta julkaisema "mielipidetiedustelu", jonka mukaan 90% väestöstä hyväksyisi kokeet. Mielipidetiedustelu oli kuitenkin tehty puhelimitse kahdeksassa suuressa kaupungissa, joten se edustaa vain etuoikeutettujen kaupunkilaisten mielipiteitä.

Se, että puhelimen omistavien suurkaupunkilaisten mielipide esitetään koko väestön mielipiteenä, kertoo väestön enemmistön poliittisesta marginalisoimisesta. Voidaan toki väittää, ettei tavallisilla ihmisillä ole asiasta niin paljon tietoa, että he voisivat muodostaa siitä perustellun mielipiteen. Tämä onkin totta, mutta ratkaisu ongelmaan

August 1998)

on informoida heitä asiasta, ei antaa muiden puhua heidän puolestaan. Pokaranin ja Khetolain tapaamiset osoittivat, että kun ihmisillä on riittävästi tietoa, heidän käsityksensä ydinasevarustelusta ovat kaukana Times of Indian mielipidetiedustelun väitämästä innostuksesta.

Jean Dreze
(Peace News,

NAISTEN RAUHANKALENTERI 1999

60 MK + postikulut

SADANKOMITEA
Rauhanasema
Veturitori 3
00520 HKI

p. 09 - 141 336

f. 09 - 147 297

mkantola@kaapeli.fi

Perinteiset Itsari-festarit

6.12.98

Uudella YO-talolla
(Mannerheimintie 5 A, HKI)

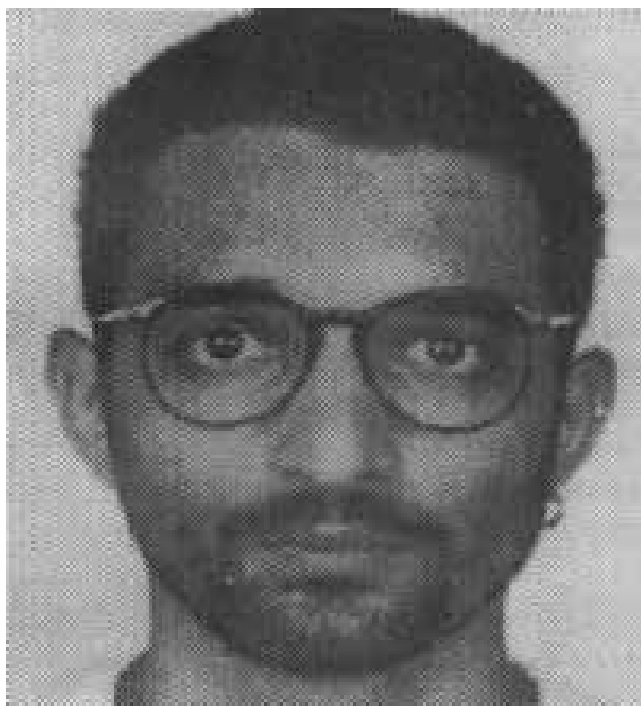
Luvassa paljon bändejä,
epäisänmaallista meininkiä
ja yleistä hurmosta

Rauhanpiippu

ÜLKE VAPAAKSI LOKA-

Olemme jo pidemmän aikaa seuranneet ensimmäisen aseistakieltäytymisestä tuomitun turkkilaisen, Osman Murat Ulken vaiheita. Hän on edelleen vangittuna, mutta hänet tultaneen vapauttamaan lokakuussa. On kuitenkin mahdollista, että hänet toimitetaan jälleen - heti vapautumisen jälkeen joukko-osastoon.

Osman Murat Ülke
Taktik Hava Kuvvet-
leri Komutanligi
Askeri Cezaevi
Eskisehir
Turkey

**MIELIPIDEVANGIN
OPAS**

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY

**MIELI-
PIDE-
VANGIN
OPAS**

Aseistakieltäyty-

Tilaa Muutoksen kevät!

4nro/20mk sis. pm.

**MUUTOKSEN
KEVÄT**

**Kolmevuotis
juhlanumero
-Sabotaasi#**

5mk!

MUUTOKSEN KEVÄT

PL847, 33101 Tre.

TSOP 573226-2237578

Mukana myös 2 julistetta!

KATKELMIA ALISTUMISESTA JA VASTARINNASTA

Tämä pikku kirja sisältää viisi artikkelia alistumisesta ja vastarinnasta. Molempia esiintyy tietenkin kaikkialla inhimillisessä elämässä. Tässä käsittelemme aihetta kuitenkin varsin rajatulla alueella. Ensinnäkin keskitymme tilanteisiin, joissa ihminen tai ihmiset kohtaavat rakenteita, joiden olemusta ei voi palauttaa suoraan heidän keskinäisiin suhteisiinsa; tässä puhumme lähinnä valtioista ja taloudellisista rakenteista. Toisekseen keskitymme vain niihin tilanteisiin, joissa tuon vastakkainasettelun ihmisissä synnyttämä vastarinta saa muotonsa väkivallattomasti. Tällöin vastarinta voidaan useimmiten liittää "kansalaistottelemattomuuden" ja "väki-vallattoman vastarinnan" käsitteisiin.

Lopulta emme yritä myöskään tarjota mitään kokonaiskuvaa kansalaistottelemattomuudesta ja väkivallattomasta vastarinnasta poliittisen toiminnan välineinä - tällaisesta yleisesityksestä kiinnostuneille suosittelemme Gene Sharpin kolmiosaista teosta "The Politics of Non-violent Action" (Extending Horizons Books, Boston 1973), joka on äärimmäisen kattava ja neljänneksivuosisadan iästään huolimatta edelleen tutustumisen arvoinen. En myöskään yritä tässä etsiä minkäänlaista kirjamme puunaista lankaa, sillä sellaista ei

siinä ole. Sen sijaan se sisältää viisi yksittäistä pausta, katkelmaa vastarinnasta ja alistumisesta erilaisissa ympäristöissä ja tilanteissa. Ei kuitenkaan ehkä täysin sattumanvaraisesti, sillä tavoitteenamme on tuoda esiin sitä kon-tekstien kirjoja, jossa väkival-lattoman vastarinnan lukuisilla menetelmillä näyttäisi olevan sijansa - ja ehkä myös, missä niillä ei näyttäisi olevan.

Ensimmäisessä artikkelissa Juha Keltti selvittää lähinnä 1960- ja 70-luvuilla Suomessa käytyä keskustelua siviilivastarinnasta ja pyrkii sen perusteella hahmottamaan aiheen mahdollisia tulevaisuus-dennäkymiä. Periaatteessa niitä tuntuisi olevan, mutta käytännössä siviilivastarinnasta ei juurikaan puhuta. Keltti päätyykin peräänkuuluttamaan väkivallattomuuden advokateilta samankaltaista aloitteellisuutta toimia asiansa puolesta kuin aseellisen maanpuolustuksen kannattajilla näyttää olevan: "Nyt tarvitaan kirjallisuutta väkivallattomasta vastarinnasta, nettisivuja, vastarintaopistoa, vapaaehtoista siviilivastarintatöytä".

Toisessa tekstissä puhutaan kansalaistottelemattomuudesta yhdessä luonteeno-maisimmista ympäristöistään: vaatiihan asevelvollisuusjärjestelmä valtion

kaikille miespuolisille yksilöille asetama-na pakkona henkilökohtaista valintaa alistumisen ja vastarinnan välillä. Thomas Hackman arvioi kevään 1990 sivarilakkoa esimerkkinä kansalaistottelemattomuudesta yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinona.

Kansalaistottelemattomuuden sovellutuksesta antimilitaristisessa toiminnassa - yhdessä puhtaimmista ja ehkä myöskin kauneimmista muodoistaan - on kysymys myös kolmannessa aiheessamme. Toisin kuin aseistakieltäytymisessä, auranta-kojien lähtökohdista. Toisessa aihetta koskevassa kirjoituksessa taas Igge Olsson kuvailee yksityiskohtaisesti ehkäpä Ruotsin tunnetuinta aurantakojatempausta, juhannuksena 1993 huipentunutta "JAS till plogbillar"-aktiota.

Neljännessä tekstissä taas on tarkastelun kohteena siviilivastarinta "klassisimmillaan": ihmisten menetelmänä kamppailussa miehittäjä vastaan. Juhani Yli-Vakkuri kertoo väkivallattomuuden roolista itä-timorilaisten vastarinnassa Indonesian miehityshallintoa vastaan. Kuten Yli-Vakkuri toteaa, Itä-Timoria voidaan pitää jonkunlaisena väkivallattomuuden "koelaboratoriona": voiko väkivallattomalla toiminnalla olla menestystä

tilanteessa, jossa vastapuoli suhtautuu ihmisoikeuksiin täysin piittaamattomasti ja sen tukijat ummistaavat silmänsä rikoksilta. Yli-Vakkurin teksti on kirjoitettu alkukevällä, joten sen kohdalla voisi ehkä sanoa historian polkeneen taittoaikataulun jalkoihinsa. Vielä kuitenkin lienee liian aikasta sanoa mitään lopullista siitä, kuinka paljon ja millä tavalla Indonesian vallanvaihto vaikuttaa Itä-Timorin tilanteeseen.

Viimeinen artikkelimme on katkelma alistumisesta. Neuvostoimperiumin väkivallaton luhistuminen - jonka käyntiin saattamisessa Baltian kansat näyttelivät merkittävää osaa - oli yksi suurimmista, ellei suurin, väkivallattoman vastarinnan voimannäyttö ihmiskunnan historiassa. Kuitenkin nyt, vajaata vuosikymmentä myöhemmin, kaikki tuo on kadonnut kuin menneen talven lumet: demokratian ja kansalaistoinninnan paikalla on vain brutaali, sosiaalidarwinistinen kapitalismi. Normunds Kozlovs ottaa lähtökohdakseen selvittää, miksi näin kävi Latviassa.

Aseistakieltäytyjäliiton julkaisema kirja "Katkelmia alistumisesta ja vastarinnasta" on ilmestynyt.

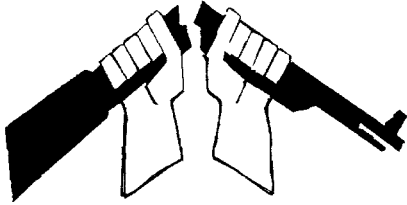
60-sivuinen teos sisältää viisi artikkelia aiheista väkivallaton vastarinta ja kansalaistottelemattomuus. Kirjaa

SIVARI & TOTAALI

RAUHANASEMA, VETURITORI 3, 00520

www.aseistakieltaytyja-

Pyydetään palauttamaan,
mikäli vastaanottajaa ei tavoiteta

Aseistakieltäytyjäliitto ry:n

liittokokous Turussa

31.10

Alkaen klo.12.00, TUNA ry:n tiloissa
(kauppiaskatu 1, sisäpiha)

••••• **TERVETULO!** •••••
Illalla Sadoksen tiloissa Jokikadulla Halloween-
bileet yhdessä

Aseistakieltäytyjäliitto ry

Rauhanasema - Veturitori 3

00520 HELSINKI

puh. (09) 140 427

faksi (09) 147 297

akl@aseistakieltaytyjaliitto.fi

www.aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Etelä-Karjala
Alistumattomuusryhmä
PL 304
53101 LAPPEENRANTA
akl.lpr@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Rovaniemi
PL 72
96101 ROVANIEMI
akl.roi@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Hämeenlinna
PL 31
13101 HÄMEENLINNA
akl.hml@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Tampere
c/o Tampereen maailmankauppa
Näsilinnankatu 23
33210 TAMPERE
akl.tre@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Jyväskylä
PL 367
40101 JYVÄSKYLÄ
akl.jkl@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Turku
Jokikatu 2-6
20500 TURKU
puh. (02) 233 2493
akl.turku@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Oulu
PL 103
90501 OULU
akl.oulu@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Vaasa
PL 1
65201 VAASA
akl.vaasa@aseistakieltaytyjaliitto.fi

TILAAAN Katkelmia alistumisesta ja vastarinnasta -
kirjaa ____ kpl

Haluan lisätietoja Aseistakieltäytyjäliitosta

KATKELMIA
ALISTUMISESTA
JA VASTARINNASTA

Aseistakieltäytyjäliitto ry

Rauhanasema - Veturitori 3

00520 HELSINKI